

Opinia națională

Săptămânal de opinie, informație și idei de larg interes național

Istoria

ÎNTÂIA DISCIPLINĂ ȘCOLARĂ FUNDAMENTALĂ

Academician Ștefan ȘTEFĂNESCU

În ultima vreme, în România, un întreg ansamblu de măsuri așează istoria în rândul disciplinelor de învățământ ce fac parte din pregătirea de bază a elevilor. Planurile de învățământ prevăd introducerea istoriei din clasa a IV-a a ciclului primar în toți anii de gimnaziu și de liceu¹.

Cu scopul de a armoniza obiectivele urmărite prin învățământul istoriei cu exigențele societății actuale, prevăzute în Recomandarea nr. 1283/1996 a Consiliului Europei², s-a trecut – cu toate dificultățile și chiar a unor eșecuri în regândirea viziunii asupra istoriei și în redimensionarea raportului național-universal – la o restructurare a sistemului de predare a istoriei, la o eșalonare a materiei pe cicluri de învățământ și ani de studii, căutându-se înlăturarea suprapunerilor și repetărilor, îmbunătățirea conținutului istoriei, ca disciplină școlară.

S-au elaborat noi programe analitice și s-a trecut la realizarea de noi manuale, manuale alternative, într-o concepție metodologică modernă, potrivit căreia studiarea problematicii istoriei se realizează într-o succesiune logică, potrivit nivelului și profilului unităților de învățământ. Deplasarea accentului de pe latura informativă pe cea formativă a învățământului istoriei a impus structurarea materiei pe teme mari în care să fie urmărit rolul diversilor factori istorici în mersul înainte al societății, în primul rând al factorului economic, esențial în explicarea transformărilor și a jocului evenimentelor istorice.

În programele și manualele de istoria patriei procesul istoric din România este corelat cu cel universal, iar în cele de istorie universală se urmărește extinderea sferei de cunoaștere asupra tuturor popoarelor lumii, asupra tuturor acelor civilizații care compun patrimoniul mondial. Au fost încorporate teme noi privitoare la istoria

popoarelor din Asia, Africa și America Latină, la cultura acestor popoare și la locul lor în trecut și azi în istoria lumii.

Prin restructurarea programelor și manualelor școlare se are în vedere educarea elevilor în spiritul respectului față de celelalte popoare, cunoașterea contribuției lor la tezaurul culturii și civilizației universale.

Din dorința de a face din istorie, din adevărul istoric un instrument de înțelegere între națiuni și de a îmbunătăți în acest sens conținutul manualelor s-au întreprins o suită de acțiuni de colaborare între specialiștii din România și din alte țări în problema manualelor școlare. S-a procedat la schimburi de programe, manuale, atlase, hărți, filme didactice și alte mijloace de învățământ. Au fost stimulate întâlnirile dintre specialiști. Paralel cu preocuparea pentru a ogândi corect în manuale istoria popoarelor, indiferent de mărimea lor, o atenție deosebită se acordă strategiei didactice, înnoirii metodelor și procedurilor de învățare, care să contribuie la dezvoltarea gândirii istorice a elevilor, să-i facă pe aceștia capabili să cunoască și să înțeleagă mobilul faptelor istorice și conexiunea lor.

În condițiile creșterii extraordinare a informației istorice, profesorul de istorie trebuie să selecteze acele evenimente, fapte

și date care sunt esențiale și necesare pentru înțelegerea procesului istoric, a evoluției societății umane. Accentul trece de pe cantitatea de cunoștințe, pe cunoaștere, o cunoaștere aptă să ofere tineretului mijloacele necesare pentru a utiliza știința de mâine, care poate fi cu totul alta decât cea de azi.

Subordonate acestui scop, metodele folosite de profesor – și care definesc măiestria sa – sunt variate; în cadrul lor cele active, cu valoare formativă, câștigă în tot mai mare măsură teren. A intrat în obișnuință folosirea materialului istoric concret (documente istorice) – condiție a credibilității argumentării profesorului în reliefaarea gândurilor și faptelor generațiilor trecute. Mijloacele audiovizuale moderne (discurile, benzile de magnetofon, emisiunile radiofonice și de televiziune, filmul didactic și artistic) se dovedesc a fi – ingenios folosite – auxiliare prețioase în modernizarea învățământului istoriei. Organizarea de muzee în școală, ca și de laboratoare și cabinete de istorie cu materiale didactice variate (documente istorice originale și editate, lucrări istorice importante, beletristică cu conținut istoric, fișier pe probleme, filmotecă-diafilme, diapozitive, hărți istorice, scheme, diagrame, mulaje, tablouri și stampe istorice etc.) contribuie la îmbogățirea și varietatea metodologiei de predare a istoriei. Vizitele la monumente și locuri istorice, ca și lecțiile în cadrul muzeelor, vizionarea de piese de teatru cu caracter istoric sporesc valoarea educativă a istoriei.

Pentru a stimula interesul elevilor pentru cunoașterea cât mai temeinică a istoriei naționale și a celei universale, pe lângă cercurile de istorie, existente în mai multe școli, care grupează elevi interesați, în mod deosebit, pentru istorie, se organizează anual, în diferite centre istorice ale țării, un concurs școlar național, *Olimpiada de istorie*. Acest gen de concurs se dovedește a fi un test de mare valoare în verificarea calității cunoștințelor elevilor și un stimulente pentru profesori de a îmbunătăți metodologia predării istoriei. Urmate de excursii de documentare, *Olimpiadele* sunt, totodată, prilej de cunoaștere directă, prin monumentele istorice, a istoriei locurilor în care ele se desfășoară.

Modernizarea învățământului, adaptarea lui la cerințele societății impun preocuparea pentru pregătirea permanentă a corpului profesional.

(Continuare în pag. 2)

SUB SEMNUL CALITĂȚII

la Universitatea *Spiru Haret*

Pag. 3

1871-2001

• 130 de ani de la nașterea lui Nicolae Iorga

Pagina 4

• 2001 – Anul Brâncuși

Pagina 5

• Dezvoltarea economică durabilă, o strategie pe termen lung

Pagina 6

DIN VIAȚA COTIDIANĂ A UNIVERSITĂȚII SPIRU HARET

De la începutul noului an de învățământ, studenții Universității Spiru Haret participă activ la cursuri și seminarii, lucrează în biblioteci și în laboratoare computerizate, sunt antrenați în activități de cercetare științifică, beneficiind pretutindeni de superioare condiții de pregătire profesională și de viață

Pagina 8

Marile probleme actuale ale agriculturii românești

Academician David DAVIDESCU
Prof. univ. dr. Velicica DAVIDESCU

Problemele actuale ale agriculturii sunt de ordinul social-politic, economic, juridic, al dezvoltării rurale, al protecției și conservării solului, al protecției mediului, al valorificării producției agricole, al tineretului de la sate care tinde să părăsească satul.

Agricultura este cea mai veche și cea mai mare întreprindere de producție după glob și – de ce nu – inclusiv din țara noastră.

În fond, agricultura nu este altceva decât o conlucrare a omului cu soarele. Fotosinteza este procesul de bază care întreține viața pe pământ. Prin fotosinteză cuantele de energie ce vin de la soare sunt transformate în energie chimică, sub formă de hidrați de carbon, lipide, proteine, vitamine, enzime etc. Potențând procesul de fotosinteză prin măsuri tehnologice, soluri cu potențial genetic de producție ridicat, îngrășăminte, irigații, tratamente fitosanitare, producția agricolă la unitatea de suprafață se poate dubla.

Problemele actuale ale agriculturii derivă și din modul în care a fost gestionată această ramură economică de producție în ultimii 10 ani, de politica agrară promovată și de legislația referitoare la acest domeniu. În acești ultimi 10 ani, exploatarea agricolă a suferit transformări profunde, prin trecerea de la marea exploatare agricolă, la mica exploatare – de multe ori de subsistență – la exploatarea cu timp de muncă parțial, la orașeul arendaș; cu tendința vădită de a reveni din nou la exploatarea mijlocie sau la exploatarea mare de tip industrial.

Erorile făcute în restructurarea agriculturii se datoresc și faptului că cei care au pregătit aceste reforme:

• Nu au ținut seama că în ultimii 50 de ani societatea a evoluat, raportul sat – oraș s-a modificat radical, iar tehnologia agricolă s-a schimbat, trecându-se de la munca manuală și cu animale, la mecanizare, chimizare, sisteme de producție de tip industrial și că nu este cazul să ne întoarcem la sistemul de agricultură practicat înainte de 1948;

• Nu s-a luat în considerare modul cum a evoluat agricultura din alte țări din vestul Europei și nici de acele tendințe către care ar fi evoluat și exploatarea agricolă din țara noastră, dacă nu ar fi fost etapa „socialistă”, și anume, către exploatarea mijlocie de tip familial;

• Nu s-a luat în considerare faptul că agricultura nu este doar o ramură de producție de bunuri necesare alimentației umane și industriei ușoare, ci este, în același timp, un **mod de viață**, o entitate socială, economică, culturală și administrativă.

În etapa actuală, politica agrară a țării noastre trebuie să se încadreze în politica agrară a Uniunii Europene, adică a obiectivelor și mecanismelor principale ale acestei politici, ale etapelor ce trebuie parcurse, a reformelor și a strategiilor privitoare la dezvoltarea în viitor a politicii agrare comunitare.

Obiectivele majore ale Uniunii Europene în domeniul agricol, conform art. 39 al Tratatului de la Roma (1957), constau în: creșterea producției agricole, pentru a asigura hrana unei populații în continuă creștere și ridicarea nivelului ei de trai; asigurarea unui nivel de trai echitabil, pentru comunitatea agricolă rurală; stabilizarea piețelor agricole; asigurarea unor prețuri rezonabile pentru producătorul agricol și pentru consumator; garantarea unui suport financiar regulat pentru producătorul agricol.

Principiile fundamentale ale politicii agrare a Uniunii Europene sunt: unicitatea pieței; preferința comunitară; solidaritatea financiară.

Produsele agricole circulă liber, pe baza competitivității.

Pentru a evita scăderea prețurilor se preconizează ca prețul comun să fie în general prețul din țara unde prețul de cost al produsului este cel mai ridicat.

Preferința comunitară înseamnă că, în interiorul Uniunii Europene, să se dea preferință prețurilor agricole realizate în comunitatea europeană.

(Continuare în pag. 2)

Consultații pentru studenți

DESTINUL CREATOR AL OMULUI în viziunea lui BLAGA

Prof.univ.dr. Marin AIFTINCĂ

În una dintre cunoscutele sale lucrări, Blaga susține că „O concepție metafizică despre misterul cosmic, despre existență, despre lume și viață, își merită cu adevărat numele, numai când poate să legitimeze într-un fel și lumea valorilor”¹. Este o concluzie care își are temeiul chiar în miezul sistemului său filosofic. Încercând să demonstreze singularitatea omului în univers, Blaga a înțeles că valoarea constituie o paradigmă a umanului și, ca atare, nu poate fi evitată de o veritabilă doctrină metafizică. Teza lui venea într-un moment în care axiologia se afirma ca un domeniu dintre cele mai dinamice ale cercetării filosofice; un moment în care, la noi în țară, pe fondul augmentării disputelor ideatice, Petre Andrei și Tudor Vianu elaboraseră primele cărți de referință consacrate filosofiei valorii.

Fără îndoială, gândirea axiologică a lui Blaga se circumscrie perfect sistemului său filosofic, ridicat ca o monumentală construcție, spre a-și afirma credința în destinul și poziția unică a omului în lume. Cum explică filosoful această unicitate a ființei umane? În viziunea lui Blaga, locul privilegiat deținut în Univers este rezultatul unei „inexplicabile mutații a structurilor biologice și a unei mutații ontologice”, prin care omul, spre deosebire de regnul animal, a depășit existența într-o faticitate imediată și pentru securitate, fiind într-un alt orizont, cel al misterului și pentru revelare. Trăind în acest orizont, omul își manifestă destinul lui specific ca o tentație permanentă

de a-și dezvălui misterul în forma creației valorice. Așadar, în opoziție cu alte direcții de gândire, care căutau izvorul valorilor, dincolo sau dincoace de om, Blaga susține, și adevărul este de partea lui, că ființa umană este centrul de geneză al tuturor valorilor. Ea are astfel posibilitatea nu doar de a „produce”, ci și de a „crea” o civilizație, variabilă sub raport stilistic și istoric². Valorificând această șansă, omul își afirmă destinul faustic, ipostaziat în universul culturii.

La fel ca mulți alți cugetători ce l-au precedat, Blaga a fost obligat să se confrunte cu o interogație fundamentală, și anume: care este natura valorii? În perspectivă istorică, răspunsul dat acestei întrebări a configurat, în mod definitiv, o direcție sau alta de gândire în axiologie.

Există o tradiție instituită de gândirea lui Platon, a cărui intuiție genială luminează ideile ca valori, imaginate drept esențe ale realității și care pot fi surprinse doar în chip spiritual, ele alcătuind un domeniu specific, în afara lucrurilor. În prelungirea acestei orientări, s-a formulat o teorie metafizică, la originea căreia se află germanul Hermann Lotze, care, despărțind valoarea de realitate, vorbește de un „imperiu al valorilor” (Reich der Werte). Teoria lui stă la temelia „absolutismului” și obiectivismului axiologic modern.

O altă orientare, opusă celeia de care am vorbit, o alcătuiesc teoreticienii subiectivismului axiologic (între care Meinong, Ehrenfels), care, adâncind aspectele psihologice, consideră că valorile sunt

expresii pure ale stărilor subiective ale omului, separându-le și ei de realitate³.

Acestea sunt două tendințe principale care s-au impus în filosofia valorii. Fiind separate de o distanță enormă, între ele s-au interpus numeroase interpretări și nuanțe ideatice, dar fără a găsi soluția optimă. Supunând criticii filosofice teoriile, cristalizate în domeniul axiologiei, Blaga este de părere că acestea nu depășesc aparențele, pentru că radicalizează doar unele aspecte, fără justificarea necesară⁴. De aceea, el își propune să înlăture conflictul dintre pozițiile teoretice amintite, formulând un punct de vedere, care este tot de esență metafizică, dar de o indiscutabilă originalitate, ceea ce îl așează între autorii de prestigiu din domeniul filosofiei valorii.

Care este punctul de vedere formulat de Blaga? Trebuie remarcat că, în primul rând, concepția generală metafizică a filosofului cuprinde o serie de elemente referitoare la finalitățile ontologice-metafizice care se intersectează în modul cosmic numit „om”, având o putere explicativă în raport cu valorile. Dar nu cu toate; numai cu valorile spirituale, de care se ocupă cu predilecție Blaga. Astfel, gânditorul croiește făgașul dezvoltării teoretice, pornind de la constatarea potrivit căreia „conștiința noastră se afirmă într-un climat de valori”⁵. Această aserțiune trimite la o temă fundamentală pentru axiologie, și anume, natura valorilor. Mișcându-se într-un atare orizont axiologic, conștiința însăși face distincția între „valori-terminus” sau valori-scopuri,

cum le numește Vianu, și „valori-mijloace”. Valorile din a doua grupă facilitează atingerea, realizarea celor din prima grupă, cărora Blaga le conferă semnificația de valori supreme. Gânditorul stăruie numai asupra acestor valori supreme, întrucât prin ele sistemul său filosofic capătă o justificare solidă.

În opinia lui Blaga, valorile-terminus nu se afirmă nicodată simplu, ca atare. În cursul afirmării, ele dobândesc „un miraj în plus”; conștiința le atribuie „o aură specială”, ca existențe „obiective”, „autonome” sau ca existențe „absolute”. În procesul devenirii lor, valorile-terminus primesc un „spor de accent”, datorită căruia ele apar fie ca valori obiective, fie ca valori de-sine-stătătoare sau autonome, fie chiar ca valori absolute. Care este rostul unui atare accent? Blaga este de părere că de acest accent depinde „puterea de antrenare a conștiinței” exercitată de valoarea-terminus și, în același timp, „deplina intensitate a satisfacției, ce o stărnește realizarea valorii-terminus într-un „bun””. Prin urmare, valorile-terminus se afirmă în cadrul conștiinței ca o „lume obiectivă”, care „trebuie realizată pentru ea însăși”. Formulând această teză, Blaga, deși plasează geneza valorilor în interioritatea individului, le ferește de relativismul distructiv, postulând obiectivitatea lor, dar un fel de obiectivitate diferită de cea de tip platonice. Mai exact ar fi să spunem că Blaga susține eternitatea și universalitatea valorilor supreme, care nu se istovesc în realizările valorice, în bunuri, fie ele și artistice.

(Continuare în pag. 5)

Istoria ÎNTÂIA DISCIPLINĂ ȘCOLARĂ FUNDAMENTALĂ

(Continuare din pag.1)

Aceasta presupune: 1. *înnoirea cunoștințelor de istorie*, cunoașterea noutăților și integrarea acestora în ansamblul datelor cunoscute, care și-au păstrat valoarea, prezentarea procesului istoric în lumina concluziilor ce se desprind din noile date; 2. *înnoirea concepțiilor profesorului* în ceea ce privește esența și rolul istoriei în concertul obiectelor de studiu, a reconsiderării metodelor de transmitere, ca și în privința îndatoririlor ce-i revin profesorului de istorie ca slujitor al celei mai umane dintre științe; 3. *folosirea mijloacelor moderne*, pe care tehnica contemporană i le pune la dispoziție profesorului și care au valoare numai în măsura în care folosirea lor este adecvată și eficientă.

Pentru ca istoria să țină pasul cu prezentul, un întreg sistem de perfecționare a cadrelor didactice este organizat. El prevede, în afara activităților organizate de

cercurile profesorilor de istorie sau care se desfășoară sub auspiciile Casei Corpului Didactic, obligativitatea profesorilor de istorie de a urma din 3 în 3 ani cursuri de specialitate, dar și de psihologie, pedagogie și metodică, prilej de adâncire a informației noi, ca și de dezbateri, de schimb de opinii și de experiență.

Societatea de științe istorice din România, care cuprinde marea majoritate a profesorilor de istorie (peste 4 000 membri, organizați în 44 filiale și 42 subfiliale) se dovedește, la rândul-i, un mijloc important de informare a profesorilor de istorie în domeniul specialității lor, de ridicare a nivelului predării învățământului istoriei, de stimulare și îndrumare a muncii de cercetare științifică a membrilor ei.

Societatea de științe istorice organizează sesiuni științifice, simpozioane cu teme de specialitate, dezbateri metodico-științifice, cursuri (lectorate) de vară în diferite centre din țară, instructive excursii

documentare la monumentele istorice și de artă, călătorii de studii în străinătate.

Revista Societății de științe istorice, *Studii și articole de istorie*, este orientată spre necesitățile învățământului istoriei. Conținutul ei este conceput în concordanță cu programele școlare de istorie. Revista se dovedește astfel un prețios ajutor pentru profesor. Ei i se adaugă diferite materiale didactice realizate și ele sub auspiciile Societății de științe istorice.

Universitățile, care pregătesc profesorii, au în atribuțiile lor și creșterea calificării acestora. Aceasta se realizează prin obținerea, pe bază de examene și elaborarea de lucrări științifice de istorie sau de metodică, a definitivatului în funcția de profesor, a gradului didactic II și I, ca și a titlului științific de doctor în istorie.

Modalitățile folosite în perfecționarea învățământului istoriei decurg din preocuparea de a realiza, pe baza unei concepții unitare asupra întregului sistem de învățământ, structuri stabile, care să asigure atât cadrul, cât și climatul adecvat perfecționării continue a procesului educațional.

1. Bogdan Teodorescu, *Reforma învățământului de istorie. Un nou început*, în „Studii și articole de istorie”, LXIII (serie nouă), 1997, p. 5-42.

2. Mihai Manea, *Valențele europene ale istoriei* (Anexă: Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei – Sesiune ordinară 1996. Recomandarea nr. 1283/1996 privind istoria și predarea istoriei în Europa), în „Studii și articole de istorie”, LXIV (serie nouă), 1999, p.32-37.

În sprijinul pregătirii studenților

CURSURI ȘI ALTE LUCRĂRI DIDACTICE

apărute în anul 2001

în EDITURA FUNDAȚIEI ROMÂNIA DE MÂINE

FACULTATEA DE LIMBI ȘI LITERATURI STRĂINE

Ion Dodu Bălan

Toma Ion

Mihail Zamfira

Constantinescu Nicolae,

Dobre Alexandru

Cristea Teodora

Ceban Tamara

Ceban Tamara

Ciuchindel Luminița

Godeanu Oana

Ștefănescu Bogdan

Bondrea Emilia

Lupu Janeta

Lăzărescu George

Stănescu Speranța (coord.) și colectiv

Virsta Izolda

Istoria literaturii române. Epoca veche și premodernă (note de curs)

Morfologia limbii române

Limba română în scrierile parenetice din Basarabia (1812-1865)

Etinografie și folclor românesc (note de curs), partea I

Structures signifiantes et relations sémantiques

Cours de lexicologie

Eléments de phonétique française

Relais narratifs dans la littérature française du moyen âge et de la renaissance

A brief Introduction to British Civilisation

Romanticism in and beyond History

Pragmasémantique de la correspondance commerciale

English practical course for intermediate students

Italia. Cultura e civiltà

Exerciții de gramatică generală, vol.1

(Übungen zur deutschen Grammatik)

Istoria literaturii ruse din sec. XVIII-XIX. Vol.1

Analele Universității SPIRU HARET, Seria Filologie, Limba și Literatura Română, nr. 2/2001

FACULTATEA DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

Todea Septimiu Florian

Todea Septimiu Florian

Todea Septimiu Florian

Mureșan Elena, Paraschiv Ion Cătălin

Roman Dumitru, Rugină Ovidie

Petrescu Teodor, Deheleanu Gheorghe

Miu Ștefan

Tuduscic Ion

Tuduscic Ion

Negulescu Corneliu

Tatu Titus, Plocon Elena

Cănanău Iulian

Metodica educației fizice și sportive

Exercițiul fizic în educație fizică, sport și kinetoterapie

Teoria educației fizice și sportului

Înotul utilitar - aplicativ și tehnici de vâslit

Metodica predării exercițiilor de atletism (ediția a II-a)

Fotbal - probleme de antrenament și joc

Fotbal - specializare

Gimnastică acrobatică

Gimnastică artistică sportivă

Baschet - baze generale ale teoriei și practicii jocului

Atletism

English for sports students

FACULTATEA DE MEDICINĂ VETERINARĂ

Popa Vasile Viorel și colab.

Popovici Valentin

Leau Traian

Ionescu Emanuela, Șerban Mihai

Avram A. Eugenia

Coman Sofia

Popa Vasile Viorel, Cîlmău Florin

Bazele radiobiologiei. Radiobiologie

Etiomorfopatiiolog veterinară

Propedeutica și tehnica chirurgicală veterinară

Biochimie animală. Organizare moleculară și macromoleculară

Anatomie patologică veterinară specială și diagnostic necropsic

Compendiu de parazitologie veterinară

Semiologie veterinară

TIB 2001 - laborator pentru studenții Facultății de Marketing și Comerț Exterior

Conf.univ.dr. Manuela EPURE

Continuând tradiția participării la târguri și expoziții în cadrul ROMEXPO SA, studenții Facultății de Marketing și Comerț Exterior au amenajat și au desfășurat activitate de marketing în cadrul standului de 12 mp la TIB'2001.

Activitatea de instruire practică a constituit și constituie una din preocupările prioritare ale conducerii facultății. Astfel, încă din 1998, s-a încheiat o convenție pentru activitatea de practică cu SC ROMEXPO SA, în fiecare an, studenții anilor II și III efectuând practica de specialitate în cadrul manifestărilor expoziționale din calendarul de manifestări găzduite de SC ROMEXPO SA.

Anul acesta studenții noștri au activat ca operatori de interviu în cadrul anchetelor Departamentului de Marketing al Romexpo SA privind modul în care este percepută imaginea diferitelor expoziții de către vizitatorii români și străini. Studenții facultății noastre au fost antrenați în realizarea standului de promovare a imaginii Universității *Spiru Haret*, dar și în realizarea anchetei **Profilul economistului de succes**. Acest studiu a apărut ca o necesitate pentru determinarea coordonatelor pieței de muncă, segmentul cerere-economiști, specializările marketing și management financiar-contabil.

Standul Universității *Spiru Haret*, amenajat special în cadrul Târgului TIB'2001 a oferit spațiul necesar pentru

desfășurarea unor sondaje de opinii, interviuri, anchete, discuții, pe care studenții le-au realizat pe întreaga perioadă a târgului. Aspectele abordate s-au înregistrat într-o fișă, iar cu ajutorul bazei de date obținute se vor putea măsura audiența standului nostru, persoanele fizice și juridice cu care se intră în dialog, propunerile făcute, toate acestea fiind procesate.

În acest fel, studenții, îndrumați de dascălii lor, au efectuat o valoroasă cercetare de marketing pe această temă de o mare actualitate - **Profilul economistului de succes - tânăr absolvent al Facultății de Marketing și Comerț Exterior, cu șanse reale de a fi angajat într-o unitate economică**.

Urmărind să realizeze o imagine-portret a unui economist competent, performant, pe care orice firmă ar fi tentată să-l angajeze imediat, cercetarea de marketing și-a propus să releve acele trăsături caracteristice, acele calități care ar putea proba o astfel de pregătire, dând răspunsuri plauzibile la posibile întrebări, cum ar fi: ce criterii stau la baza selecției candidaților, ce nivel de cunoștințe teoretice și deprinderi practice trebuie să aibă tinerii economiști, ce calități ale personalității lor ar putea interesa mai mult, ce abilități n-ar trebui să lipsească din procesul de instruire a lor? Firește, informațiile obținute n-au constituit un scop în sine, ci ele au fost organizate într-o bază

de date, care vor permite identificarea posibilităților de plasare a absolvenților Facultății de Marketing și Comerț Exterior și, în general, a facultăților cu profil economic.

Inițierea cercetării a avut loc la prima manifestare expozițională din anul calendaristic 2001, eșantionul de expozați vizaiți fiind de circa 500 de firme românești și străine.

Dintre aspectele care au făcut obiectul cercetării putem aminti: gradul de implicare a factorilor de decizie în activitatea de marketing a firmei, opțiunea privind angajarea de economiști cu (sau fără experiență), importanța acordată de angajator nivelului de cunoaștere a 1-2 limbi străine de către candidat, nivelul instruirii teoretice de specialitate, creativitatea candidatului, perseverența, spiritul de observație ș.a.

Ancheta urmărește segmentarea populației intervievate (firme, companii, instituții), în funcție de dimensiunile întreprinderilor, piața căreia i se adresează, notorietatea firmei, gradul de cunoaștere a concurenței etc.

O dată cu prelucrarea informațiilor în baza de date, rezultată în urma anchetei de teren, se vor prezenta concluziile studiului tuturor studenților din anii terminali ai facultății noastre.

În acest fel, intenționăm să punem de acord obiectivele strategice ale instruirii teoretice și practice ale procesului de învățământ din facultatea noastră, cu cerințele concrete ale „actorilor” ce acționează pe piața forței de muncă, posibili angajatori ai absolvenților noștri.

Activități practice cu studenți ai Facultății de Medicină Veterinară de la Universitatea Spiru Haret

Cultură filosofică solidă, specializare complexă

Prof. univ. dr. Ioan N. ROȘCA
Facultatea de Filosofie și Jurnalistică

diferite mijloace didactice, din care nu lipsește nici dialogul. Am permanent în vedere faptul că, în fond, Universitatea noastră, ca alternativă la învățământul de stat, trebuie să urmărească în cea mai mare măsură să predea cunoștințe „vii”, care să le permită viitorilor absolvenți să dispună de competențe necesară și să fie cât mai competitivi pe piața muncii, astfel încât să câștige competiția pentru un loc de muncă și să se integreze „din mers” în viitoarea lor profesiune. Cu alte cuvinte, în activitatea didactică desfășurată la *Spiru Haret* trebuie să-ți înnoiești permanent cunoștințele și să-ți modernizezi mijloacele de predare și seminarizare. În ce privește aducerea la zi a informației, atât cadrele didactice, cât și studenții avem avantajul unei biblioteci care se îmbogățește an de an cu ultimele noutăți în domeniul apărute pe piața cărții din țara noastră, după cum avem și posibilitatea informării prin Internet. Cât privește utilizarea unor mijloace moderne de predare și seminarizare, cele mai multe din cursurile și seminariile de jurnalistică se desfășoară în cele trei laboratoare ale facultății noastre (de radio, de televiziune și de fototiziaristică), dotate cu cea mai modernă aparatură. De asemenea, în cadrul practicii jurnalistice, studenții se inițiază în tainele presei scrise sau audio-vizuale atât prin ucenicia lor la revista *Opinia națională* sau la postul propriu de televiziune național, universitar și cultural *România de Măine*, cât și prin repartizarea la ziare centrale, sau la diferite posturi de radio sau de televiziune.

A fi profesor – a te preocupa și de îndrumarea activității științifice a studenților. Și în această privință, facultatea noastră îi solicită practic pe toți, dacă ne gândim că, pentru student, un început al cercetării îl constituie înseși lucrările de seminar (sau de semestru). Dar forma cea mai propice a realizării acestei activități o reprezintă cele trei cercuri științifice înființate în facultate (două pe profil de filosofie și unul de jurnalism), precum și sesiunile științifice anuale ale cadrelor didactice și studenților, unde și unii și ceilalți se află din nou împreună. Finalmente, cea mai importantă cercetare realizată de fiecare student se concretizează în lucrarea de diplomă. Absolvenții au posibilitatea de a opta pentru una din temele

fixate de profesori sau de a propune ei înșiși o temă, fie de filosofie, fie de jurnalistică. Pentru absolvent, munca sub îndrumarea nemijlocită a profesorului constituie o experiență intelectuală și umană de neuitat, așa cum, pentru profesor, realizarea de către absolvent a unei veritabile cercetări în cadrul unei lucrări de licență constituie una din cele mai mari satisfacții. Personal, am condus în fiecare an un număr însemnat de lucrări de diplomă și am avut bucuria deosebită a susținerii lor cu succes.

A fi profesor – a te consacra și propriei munci de cercetare științifică și, în genere, unei continue auto perfecționări. La Universitatea *Spiru Haret* există nu numai cerința ca titularul fiecărei discipline să-și publice cursul corespunzător, ci și condițiile tipăririi acestuia prin editura și tipografia Fundației *România de Măine*. În ce mă privește, în cursul lunii august am predat editurii manuscrisul integral al cursului de Introducere în axiologie, iar ceva mai târziu urmează să predau partea a doua a manualului de Filosofie modernă. Unele cercetări le valorificăm publicistic și prin studii reunite în revista *Analele Universității «Spiru Haret»*, *Seria Studii filosofice și Seria Jurnalistică*. În plus, prin postul de televiziune *România de Măine*, avem și posibilitatea tehnică – pe care și eu și colegii mei trebuie s-o folosim mai mult în viitor – de a realiza prezentarea uneia sau alteia din disciplinele de învățământ în câte un ciclu de teme și probleme esențiale, o nouă modalitate de a ne adresa mai ales studenților de la cursurile cu frecvență redusă, dar nu numai lor. Totodată, va trebui să fim mai prezenți și în alte emisiuni cu caracter cultural-științific ale postului tv.R.M.

Pe viitor, în planurile de cercetare științifică ale cadrelor facultății vom include și teme interdisciplinare, în realizarea cărora vom colabora și cu alte facultăți ale Universității *Spiru Haret* sau și cu alte instituții de învățământ și de cercetare. De altfel, atât pe linia învățământului, cât și în direcția cercetării ne propunem o largă deschidere, inclusiv spre universități din străinătate. Deja avem unele schimburi de experiență, pe care vrem să le extindem atât în rândul cadrelor didactice, cât și în cel al studenților.

Prof. univ. dr. Septimiu Florian TODÊA
Decanul Facultății de Educație Fizică și Sport

posibil, datorat, în primul rând, condițiilor asigurate de Fundația *România de Măine*, de Universitatea *Spiru Haret*.

Un rol de o anumită și nuanțată însemnătate revine tradiției și doctrinei educației fizice și sportului românesc, sedimentate de-a lungul ultimelor două secole. Elocvent, în acest plan, este faptul că, facultatea noastră poartă numele de rezonanță națională pentru știința și cultura românească, a lui Spiru Haret, om de carte și om politic, care este un predecesor, un ctitor al educației fizice și sportului școlar, al formării și perfecționării cadrelor de specialitate, al creerii rețelei de competiții sportive ale elevilor și al introducerii oinci, sport național (asemănător baseballului), în planul de învățământ și al programelor didactice ale școlii secundare și normale românești de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea.

Redeschiderea învățământului superior particular și în domeniul culturii fizice a

implicat elaborarea, de către Fundația *România de Măine* și Universitatea *Spiru Haret*, a unei strategii și gândiri manageriale, în concordanță cu obiectivele didactice și nevoile reale reclamate de îndeplinirea lor unitară și oportună. Formarea profesorilor, antrenorilor și specialiștilor în domeniul educației fizice și sportului, kinetoterapii și managementului sportiv impunea și preocuparea pentru existența unei baze materiale diversificate și specifice, neîntâlnite în alte procese de formare a altor profiluri de specialiști.

Legitățile învățării motrice solicită inexorabil o imbinare a amfiteatrelor și a laboratoarelor cu spațiile largi și deschise ale terenurilor superdimensionate de prevederile regulamentare ale jocurilor colective și atletismului, cu o întreagă tipologie de săli și bazine, dotate cu aparatură specifică. Această cerință a început să-și găsească o rezolvare la

2002 sub semnul calității

Strategia instruirii în profil larg

Prof.univ.dr. Ștefan LACHE
Decanul Facultății de Istorie

Facultatea de Istorie, asemeni celorlalte unități de învățământ ale Universității *Spiru Haret*, beneficiază și în noul an de învățământ, 2001-2002, de condiții optime pentru a-și desfășura activitatea didactică și de cercetare științifică. Fructificând din plin aceste condiții, facultatea își propune să asigure studenților săi o temeinică pregătire de specialitate și un larg orizont cultural, astfel încât, o dată cu încheierea studiilor și obținerea licenței, să poată face față cu competență și dăruire nobilei profesiuni de istoric.

Facultatea de Istorie a Universității *Spiru Haret* este autorizată să funcționeze prin Hotărârea Guvernului României nr.294/16 iunie 1997 (Monitorul Oficial, Partea I, nr.130/25 iunie 1997), reconfirmată prin Hotărârea de Guvern nr.696/17 august 2000 (Monitorul Oficial, Partea I, nr.397/24 august 2000). În întreaga sa activitate didactică, metodică și cercetare științifică, Facultatea de Istorie respectă întocmai criteriile și standardele de evaluare academică, prevăzute de Legea 88/1993 privind acreditarea instituțiilor de învățământ superior și recunoașterea diplomelor.

O particularitate a studiilor la Facultatea de Istorie a Universității *Spiru Haret* constă în atenția deosebită pe care o acordă – concomitent cu instruirea în problemele fundamentale ale specializării – aprofundării cunoașterii valorilor civilizației moderne și contemporane, naționale și universale. Avem mereu în față misiunea ce revine științei istorice de a pune în lumină adevărul și de a-l cultiva, de a contribui la realizarea idealului educațional al învățământului, întemeiat pe tradițiile umaniste, pe valorile democratice, pe aspirațiile de progres și bunăstare a societății românești.

Planul de învățământ al facultății este adecvat la criteriile de performanță. Disciplinele obligatorii au în vedere însușirea de către studenți a cunoștințelor de bază, specifice istoriei, din antichitate până în zilele noastre. Disciplinele opționale (de specialitate și complementare) și cele facultative se studiază, de regulă, în penultimul și ultimul an de studii și sunt menite să asigure aprofundarea cunoștințelor în vederea elaborării lucrării de licență.

Facultatea oferă studenților săi posibilitatea instruirii în domenii precum, arheologia, arhivistica, demografia, muzeologia și muzeografia istorică, paleografia, istoria religiilor, istoria artelor, limbile izvoarelor istorice (latina, greaca), numismatica, epigrafie, biblioteconomie, informatică etc.

Universitatea *Spiru Haret*. Astfel, în prezent, Facultatea de Educație Fizică și Sport are un sediu propriu, dotat cu mai multe săli, laboratoare și cabinete metodice, de specialitate, specifice domeniului educației fizice, sportului și kinetoterapii la care se adaugă, din acest an, și modernul Complex sportiv studențesc al Universității *Spiru Haret* care permite desfășurarea optimă a activităților la mai multe ramuri sportive: fotbal, baschet, handbal, volei, tenis de câmp, badminton, oină și rugby. Valoarea acestor investiții numai pentru facultatea noastră se ridică, până în prezent, la mai multe miliarde de lei, ceea ce a însemnat numeroase investiții pe care nici o altă instituție similară particulară sau de stat nu le-a făcut.

Continua dezvoltare a facultății, prestigiul de care se bucură în lumea sportului, într-un cuvânt, realitățile din facultatea noastră explică creșterea ritmică a fluxului de studenți. Cu fiecare an universitar, numărul acestora a crescut, iar în prezent, cursurile sunt urmate de aproape 900 de studenți, foarte mulți dintre aceștia fiind sportivi de performanță ai țării noastre, componenți ai loturilor reprezentative ale României, la: atletism, fotbal, handbal, tenis, polo, lupte, arte marțiale, judo, rugby, natație, ciclism, volei, tenis de masă și tir. Printre studenții facultății se numără campioana olimpică și fostă recordmenă mondială la atletism, Anișoara Stanciu Cușmir; tripla campioană europeană la tir, Maria Macovei; fotbalistiștii Lincar, Paraschiv de la Steaua, Mazilu, Lazăr, Niță Viorel de la Sportul Studențesc; Măldărășan, Niță, Șoavă, de la Clubul de fotbal Rapid; Zamfir Alexandru de la Dinamo București și mulți alții. De altfel, cursurile anului I, în acest an, vor fi urmate de peste 100 de noi sportivi de performanță, dintre care aproape 40 sunt componenți ai loturilor naționale ale României.

Facultatea de Educație Fizică și Sport a fost absolvită până în prezent de 6 promoții, iar peste 95% dintre absolvenți au trecut cu succes examenul de licență. În prezent, corpul profesoral al facultății noastre se situează în elita specialiștilor români. Cele 49 cadre didactice care predau în Facultatea de Educație Fizică și Sport a Universității *Spiru Haret* asigură un raport didactic eficient între numărul cadrelor didactice și al studenților (18 studenți pentru fiecare specialist cuprins în statul de funcții).

Valorificând experiența cadrelor didactice, cunoscând cererea exprimată pe plan național și continental, privind profilul specialiștilor solicitați cu prioritate de realitățile actuale ale școlii, ale sportului de performanță, ale instituțiilor de refacere și recuperare și ale conducerii marilor cluburi și unități sportive din țara noastră s-au conceput planuri de învățământ care s-au îmbunătățit continuu.

Esența pedagogică a proceselor și a metodelor de acționat, implicațiile și efectele de natură biologică (morfologie, biomecanică, fiziologie, biochimie), psihologică, pedagogică și sociologică, organizatorică, explică structura și compoziția planurilor de învățământ ale facultăților și specializărilor ei.

Pregătirea fundamentală se realizează prin studierea disciplinelor umaniste, a disciplinelor biologice și medico-sportive. Beneficiind de baza materială asigurată de către Fundația *România de Măine*, de Universitatea *Spiru Haret*, studenții facultății sunt instruiți și în folosirea, utilizarea în activitatea sportivă, a tehnologiei bazată pe informatică, pe tehnica de calcul. De asemenea, orizontul de cunoaștere, de instruire a studenților este asigurat și de studierea unor discipline ca: sociologie, management, marketing, limbi străine etc, beneficiind pentru aceasta de sprijinul facultăților de profil din cadrul Universității *Spiru Haret*.

Începând cu noul an universitar se va acorda toată atenția introducerii și în facultatea noastră a Sistemului Național al Creditei de Studii, corespunzător experienței internaționale și care facilitează echivalarea studiilor din țara noastră cu cele din alte țări.

Practica de specialitate, care deține un loc important în procesul didactic, se desfășoară la stațiuni și situri arheologice, inclusiv la șantierul arheologic propriu al facultății, iar practica arhivistică, documentară și bibliografică, în arhivele naționale și județene în biblioteci și muzee de profil.

Facultatea acordă o atenție specială pregătirii psihopedagogice și metodice a studenților. Aceasta se realizează prin parcurgerea disciplinelor din Planul de învățământ al Departamentului pentru pregătirea Personalului Didactic – Psihologia educației, Pedagogie, Metodica predării istoriei, Practica pedagogică, Sociologia educației, Management educațional. În urma promovării examenelor și a colocviilor aferente disciplinelor psihopedagogice și metodice, absolvenții facultății primesc certificate care atestă dreptul de a funcționa în calitate de cadre didactice.

Studenții Facultății de Istorie dau dovadă de interes și de multă preocupare pentru a se pregăti cât mai bine pentru viitoarea lor profesiune. Ei participă, în mod activ, la seminarii și dezbateri, la practica de specialitate și cea pedagogică, la manifestările științifice ale catedrei de specialitate. În anul de învățământ care s-a încheiat, majoritatea studenților au promovat examenele și celelalte forme de evaluare a cunoștințelor cu medii bune și foarte bune. Rezultate notabile au obținut la examenul de licență promoția 2001 a facultății, procentul de promovare fiind de peste 90%. La acest examen, susținut alături de colegii lor de la Facultatea de Istorie a Universității București, absolvenții noștri, în marea lor majoritate au reușit cu medii între 8 și 10.

Facultatea de Istorie a Universității *Spiru Haret* este onorată de un prestigios corp profesoral alcătuit din cadre didactice titularizate în învățământul superior. Toți titularii de cursuri posedă titluri științifice de doctor, unii dintre ei sunt membri ai Academiei Române și ai altor instituții academice din străinătate, având rezultate remarcabile în viața științifică, fiind autori de tratate și lucrări de specialitate de largă apreciere pe plan național și internațional. Titularii de discipline fundamentale, profesori și conferențieri, pe care îi vom menționa în ordine alfabetică sunt: Ligia Bărzu (Istorie antică universală), Damian Hurezeanu (Istoriografie generală și românească), Nicolae Isar (Istoria modernă a Românilor), Ioan Scurtu (Istoria contemporană a Românilor, Mioara Turcu (Preistorie generală și Arheologie),

Constantin Vlad (Istoria relațiilor internaționale), Gheorghe Zbucnea (Istoria medie universală). Cadrele didactice tinere, provenite în ultimii ani prin concurs în corpul profesoral al facultății, au probat reale calități pentru cariera universitară.

Facultatea de Istorie desfășoară o bogată și semnificativă activitate de cercetare științifică și publicistică. O bună parte a acestei activități este valorificată în manuale, cursuri universitare, crestomații și alte materiale didactice puse la îndemâna studenților, a profesorilor de istorie din învățământul preuniversitar, a publicului larg iubitor de carte de istorie. Cele mai noi manuale elaborate de profesorii facultății sunt cele de Istorie modernă a românilor, Istoriografia generală și românească, Relații internaționale în epoca modernă. Sunt în curs de elaborare pentru a fi tipărite la Editura Fundației *România de Măine* manuale și alte instrumente de lucru din domeniile Preistoriei și filosofiei Istoriei antice a românilor, Istoriei medievale universale, Istoriei contemporane a românilor, Istoriei românilor din afara granițelor României și alte lucrări de specialitate.

O realizare importantă a Facultății constă în editarea de reviste *Analele Universității Spiru Haret*, *Seria Istorie*, publicație de profil, care se bucură de atenția studenților și a cadrelor didactice, a tuturor celor care prețuiesc istoria și învățămintele ei. Până în prezent au apărut două numere de revistă și este pregătit să fie publicat cel de-al treilea număr. Studiile, articolele și comunicările științifice apărute în reviste, sunt întregite de studii documentare, informații referitoare la viața științifică și universitară, recenzii și note de lectură, atât de necesare studenților și tuturor celor interesați de literatura istorică, de noile orientări în istoriografia românească și universală.

Emoțiile ce ne încearcă la începutul noului an de învățământ nu ne împiedică să examinăm cu luciditate activitatea desfășurată până în prezent și să observăm neîmplinirile. Dimpotrivă, suntem preocupați pentru a găsi noi căi și mijloace de perfecționare a tuturor verigilor procesului didactic, pentru a spori contribuția facultății la realizarea misiunii și obiectivelor Universității *Spiru Haret* și ale Fundației *România de Măine* privind dezvoltarea învățământului, științei și culturii.

Asfel, toate cadrele didactice sunt angrenate în această activitate prin planuri anuale de cercetare de interes național sub raport metodologic, organizatoric-managerial. Planurile prevăd teme individuale și predominant colective, unele cu caracter longitudinal, văzând diferite sisteme de evaluare a dezvoltării somatice și motrice ale tinerii generații în creștere, ameliorarea condiției sale fizice și psihice. Se efectuează programe de cercetare în colaborare cu specialiștii Centrului Național de Cercetări pentru Problemele Sportului, al Ministerului Tineretului și Sportului și cu Institutul Național de Medicină Sportivă, activitatea finalizându-se până în prezent, prin organizarea a 6 sesiuni de comunicări științifice, unde au fost prezentate peste 250 de comunicări științifice.

Avuția intelectuală a facultății s-a mărit considerabil în ultimii ani cu ajutorul Editurii Fundației *România de Măine*, care a editat până în prezent 55 cărți și cursuri universitare de specialitate, caiete și îndrumare metodice, specifice domeniului culturii fizice.

Pentru folosința studenților și cadrelor didactice, biblioteca facultății are, în prezent, în fondul ei peste 6000 volume cărți, lucrări metodice de specialitate, fapt ce a permis mărirea sursei bibliografice a studiului individual și al celui necesar elaborării referatelor prezentate în seminarii sau a lucrărilor de licență. Facultatea mai dispune din acest an, de o videotecă ce cuprinde casete video, CD-uri, diapozitive, înregistrări video ale marilor competiții sportive oficiale (Jocuri Olimpice, Campionate Mondiale, Campionate Europene etc.).

Beneficiind de sprijinul generos, constant și motivat de fapte, dat de Fundația *România de Măine*, de Universitatea *Spiru Haret* și de năzuințele celor ce lucrează, gândesc și se preocupă, se poate spera și afirma că Facultatea de Educație Fizică și Sport are o prezență convingătoare și, mai ales, un viitor care o va plasa în elita învățământului de specialitate din România deceniilor următoare.

Facultatea de Educație Fizică și Sport a Universității *Spiru Haret* va marca anul viitor un deceniu de la înființare. În această perioadă, facultatea s-a dezvoltat continuu fiind, în prezent, una dintre cele mai reprezentative unități academice specifice domeniului culturii fizice din țara noastră.

Facultatea de Educație Fizică și Sport este acreditată și funcționează cu toate cele trei specializări specifice domeniului: educație fizică și sport, kinetoterapie și educație fizică și management în sport, fapt

• *Permanențe românești* • *Permanențe românești* • *Permanențe românești*

Anul 2001 a marcat, la 5 iunie, împlinirea a 130 de ani de la nașterea lui Nicolae Iorga și, la 28 noiembrie, va marca 61 de ani de la moartea sa de martir. Trupul neînsufléit al savantului, ciuruit de gloanțe și cu loviturile de topor aplicate în zona craniană, a fost găsit în dimineața zilei de 28 noiembrie pe marginea unui drum de țară și primii care au aprins lumânări la căpătâiul bătrânului, doborât de crima cutremurătoare a unor nemernici rămași nepedepsiți, au fost truditori pământului din localitatea învecinată, Strejnic. Aceste făclii erau un omagiu simbolic adus de niște modéști muncitori celui mai mare muncitor al culturii noastre naționale, titanul literelor românești, creatorul de geniu a cărui operă scrisă însumează 1250 de cărți și peste 25.000 de articole. Nu împlinesc încă 70 de ani, dar era în plină forță creatoare, lucra la o monumentală sinteză a istoriei universale și la aflarea veshii despre moartea sa, numeroase academii și universități din lumea întreagă, unde savantul român fusese omagiat cu titlul de Doctor Honoris Causa sau Membru de Onoare, au arborat drapelele în bernă. România și, alături de ea, întreaga umanitate pierdea pe cel mai mare spirit enciclopedic de factură modernă, cunoscătorul profund al mai multor culturi europene și extraeuropene, democratul autentic și luptătorul nepereche pentru respectarea drepturilor fundamentale ale omului, dar și ale națiunilor, ale statelor naționale în cuprinsul cărora l vedea condiția optimă de înflorire a culturii și civilizației pe planeta Pământ. Pentru că Nicolae Iorga este un precursor al unității europene, înfăptuită prin aportul, de pe poziții

egale, al tuturor țărilor și prin respectarea strictă a identității lor naționale. Așa se face că unitatea și solidaritatea națională, realizate prin muncă, prin creație și prin sacrificiul de sine, au constituit crezul său de o viață și în falanga de aur a luptătorilor care au pregătît și au înfăptuit idealul României Mari, Nicolae Iorga ocupă, incontestabil, locul de frunte și constituie un strălucit model în succesiunea generațiilor.

Rigorele și armoniile unei mari vocații

Nicolae Iorga vine pe lume la 5 iunie 1871, în casa părintească din orașul Botoșani, strada Copoului. Tatăl său, Nicu Iorga, era avocat cu clientelă și subprefect la Ștefănești, iar mama, Zulnia Iorga, cunoștea bine limba franceză din care a făcut trei modeste traduceri și o antologie. Rămasă văduvă la numai 34 de ani, în 1876, când avocatul Nicu Iorga se stinge din viață, Zulnia Iorga s-a consacrat creșterii celor doi fii ai săi, Nicolae și George (n.1873). La vârsta de 5 ani, când rămâne orfan de tată, Nicolae Iorga vorbește și citește curent franțuzește („*la vârsta aceea am dovedit ficei farmacistului că pot citi direct în românește un text francez*” – își va aminti el, mai târziu, în monumentală lui lucrare autobiografică **O viață de om**). La vârsta de 6 ani, copilul Nicolae Iorga citește, cără îndemnul nimănu*i, Fablele* lui Florian, **Orienteale** lui Hugo, precum și **Letopisețele** lui Kogălniceanu. Între anii 1877-1881 urmează școala primară „Marchian” din Botoșani („*Eu n-am învățat a ceti și scrie;*

sunt lucruri care mi-au venit de la sine. Nu-mi aduc aminte de nici un ceas de pregătire „pedagogică” pentru a descoperi literale și a le imbina în silabe, care pe urmă să-mi dea cuvântul”). Era în clasa a IV-a primară, când învățătorul său îi oferă posibilitatea să țină întâia sa lecție de istorie, în fața colegilor („*numit monitor, am făcut de pe catedră întâia lecție de istoria neamului meu*”). În anul 1881 este înscris în clasa I a Liceului din Botoșani și începând cu clasa a II-a dă meditații, iar cu primii bani astfel câștigați o ajută pe mama sa și își cumpără primele cărți. În vara anului 1884 publică primele sale articole privind politica lui Bismark, iar în anul 1885 are deja faima că știe mai multă elină, latină și franceză decât profesorii săi. În 1886 are loc primul debut în publicistica literară. În același an, Iorga este eliminat din liceu „pentru motive de subordonanță”, dar toamna se înscrie la Liceul Național din Iași unde faima „elevului genial” cucerește rapid orașul. În anul 1887 este iarăși eliminat din școală, dar în toamna anului 1888 trece cu mare succes bacalaureatul și la 27 septembrie se înscrie la Facultatea de litere a Universității din Iași, secția de istorie și literatură. Cu sprijinul istoricului A.D.Xenopol i se admite să-și susțină licența după numai un an de frecventare a cursurilor. La 1 aprilie 1890 este numit, prin concurs, profesor de latină la Liceul din Ploiești, iar la examen este remarcat de Al.Odobescu cu ajutorul căruia obține o bursă academică și la 19 octombrie pleacă la Paris unde urmează cursurile la „Ecole pratique des Hautes Etudes”, secția de istorie și filologie. În anul 1891 colaborează la Enciclopedia franceză. Colaborează, de asemenea, la Revue historique și face călătorii de studii la Londra și Roma. La 25 iunie i se conferă titlul de „elev diplomat” al institutului amintit, iar la începutul anului 1893 se înscrie la Universitatea din Berlin, apoi la cea din Leipzig unde la 6 iunie este admis la doctorat pe care-l și susține la data de 4 august. În 1894 se întoarce la București și ocupă prin concurs cariera de istorie universală de la Facultatea de litere a Universității din București.

Mentor spiritual prin excelență

De la vârsta de 23 de ani, când îmbrățișează catedra universitară, și până în pragul morții, Nicolae Iorga a fost cel mai mare și cel mai stimat profesor al Universității din București, decan și rector al acesteia. De fapt, Nicolae Iorga a fost nu numai cel mai strălucit profesor al Universității din București, a fost PROFESORUL prin excelență, cel care a dus pe culmi încă neatinse această magistratură a vieții românești. Cursurile sale erau fascinante, iar la lucrările de seminar era apropiat de studenți

și reușea să-i stimuleze în efectuarea de cercetări proprii. Profesorul care întrunea în personalitatea sa însușirile de poet, eseist, critic literar și de artă, dramaturg, memorialist și istoric de prestigiu internațional era și un strălucit orator în rostirea căruia cele mai abstracte idei prindeau viață, se mișcau, acționau asemenea unor personaje, aureolate de tragismul principiilor trăite integral, la cea mai înaltă intensitate spirituală. Se poate spune, fără nici o exagerare, că generațiile de intelectuali români, formate în răstimpul celor două decenii, între 1895 și 1915, sunt generațiile lui Nicolae Iorga, nutrite din duhul său național, gata de orice sacrificiu pentru împlinirea celui dintâi și celui mai mare ideal al nostru, **unitatea statală a tuturor românilor**, intemeiată pe unitatea culturală și pe solidaritatea națională. Sunt acele generații care printr-un exemplar spirit de jertfă au înfăptuit România Mare. Grăitoare pentru influența profundă pe care Nicolae Iorga o avea asupra studențimii este acțiunea din 13 martie 1906, cunoscută sub numele de **Lupta pentru limba românească**. Mișcarea a fost îndreptată împotriva claselor avute, înstrăinate de cultura națională. Când acestea au persistat cu încăpățănare să joace o piesă într-o limbă străină, la Teatrul Național din București, Nicolae Iorga a ținut un discurs fulminant în fața studenților bucureșteni pe care i-a chemat să iasă în stradă spre a opri sfidarea claselor avute, aruncată limbii naționale. Studențimea l-a urmat cu entuziasm și, în Piața Teatrului Național din București, a avut grave ciocniri cu poliția, studenții au ridicat baricade, au cântat cu înflăcărare „Deșteaptă-te Române!” și spectacolul încriminat a fost oprit. Era aceea generație eroică de tineri intelectuali care, peste 10-11 ani, avea să sângereze pe câmpiile de luptă ale Mărășeștilor pentru înfăptuirea României Mari. Pe aceeași linie de mentor spiritual, în anul 1908 Nicolae Iorga este ales secretar general al Ligii culturale, pe care o înviorează prin introducerea în programul ei a „culturalizării maselor populare” și a „invierii și întăririi conștiinței românești”. La Iași pune bazele primei biblioteci populare, căreia îi face o donație de 5.000 de volume din biblioteca sa. Întemeiază o altă bibliotecă la București, pomind cu zece mii de volume, donate tot de el. În același an are loc inaugurarea tipografiei Neamul românesc, la Vălenii de Munte, iar la 2 iulie ține prima sa lecție la cursurile Universității populare, intemeiate tot de al la Văleni. În fiecare an, la cursurile acestei Universități de vară iau parte români veniți din toate zonele locuite de români. Tot aici prinde viață, sub conducerea sa, prima școală de fete misionare naționale și morale.

Savant și patriot

La 7 aprilie 1897 este ales membru corespondent al Academiei Române, iar în 1911 devine membru titular al acestui for în cadrul căruia Nicolae Iorga dobândește faima de strălucit savant. Muncește fără nici o întrerupere câte 12-14 sau 16 ore pe zi, iar vacanțele sunt dedicate muncii științifice în arhivele străine, de unde depistează peste 40 mii de documente privind istoria poporului român. În fiecare an publică mai multe cărți de istorie, dar și de artă, de documente, dar și de literatură. Încă din anul 1898 trece Carpații în Transilvania, stabilește strânse relații cu românimea oprimită de Imperiul Austro-Ungar și prin ea capătă viziunea marii unități naționale a poporului român. Începe să predice intens acest ideal, de la catedra universitară, de la tribuna Academiei sau a Ateneului Român, prin lucrări științifice fundamentale și prin înflăcărâte articole de ziar. Se afirmă inclusiv ca un polemist reductibil în articole fulminante, publicate, mai întâi, în ziarele *România Jună* și *L'indépendance Roumaine* (1899), apoi în publicații conduse direct de dânsul, precum *Sămănătorul* (1905-1096) și *Neamul românesc* (1906-1940). La 8 martie 1907 apare în *Neamul românesc* cutremurătorul blestem **Dumnezeu să-i ierte**, aruncat cocoimii, vinovată de crimele comise împotriva marii răscoale țărănești din primăvara acestui an. Iorga este amenințat cu moartea („*dau zece mii de lei să se împuște canalia de Iorga*”), dar este apărât de stăruințea care face zid în jurul său. Apar, an de an, lucrări de importanță națională și europeană, consacrate istoriei românilor (10 volume), istoriei Bizanțului, istoriei Imperiului Otoman (5 volume), istoriei literaturii române (de la origini la zi), istoriei literaturilor romanice (3 volume), istoriei statelor balcanice în epoca modernă, istoriei românilor din Peninsula Balcanică, istoriei relațiilor dintre români și francezi, dintre români și englezi, istoriei universale văzute prin literatură etc. etc. Din inițiativa și sub conducerea sa ia ființă Institutul de studii sud-est europene din București, Teatrul popular din București, Școala română de la Paris, Casa romena din Veneția etc. În anul 1919 este numit membru al Institutului Franței, iar la 7 ianuarie 1921 ține prima sa lecție la Sorbona. Desfășoară o vastă activitate culturală și patriotică în timpul războiului de răintregire a țării (1916-1919), iar ulterior în Franța, Italia, Belgia și în alte țări unde este primit ca invitat de onoare. În jurul său se strâng savanții lumii. La împlinirea vârstei de 50 de ani, este sărbătorit și i se oferă un volum omagial. Mai multe universități

europene îi conferă titlul de Doctor Honoris Causa, iar faima lui ajunge în America de nord și în America latină.

Universitățile din București să i se confere numele lui Nicolae Iorga

Profesorul și savantul Nicolae Iorga a fost și mândria Parlamentului României de la tribuna căruia a rostit discursuri nemuritoare, rămase ca modele ale genului și cu intuiții geniale, în mare parte confirmate de cele șase decenii scurse de la trecerea sa în eternitate, și care rămân ca o nobilă provocare adresată viitorului. Ca deputat de Iași, la 12 iunie 1907 ține prima cuvântare în Parlament „în chestia amnistiei răsculaților țărani”, la 9 noiembrie 1918 este ales președintele primei Adunări a Deputaților României reîntregite, iar la 17 aprilie 1931 este numit Președinte al Consiliului de Miniștri, calitate în care promovează independența economică a țării, aduce o mare reformă a învățământului și desfășoară o intensă activitate de asanare morală în moravurile politice. Este sărbătorit în întreaga țară când împlinește vârsta de 60 de ani. În deceniul 1930-1940 desfășoară o intensă activitate științifică, ilustrată și prin faptul că numai într-un singur an, respectiv în 1935, publică 44 de lucrări. Desfășoară o vie activitate împotriva hitlerismului, bolșevismului și revizionismului care amenințau Europa cu o nouă conflagrație. Tocmai aceste forțe ale crimei, într-o înțelegere diabolică, i-au pricinuit moartea.

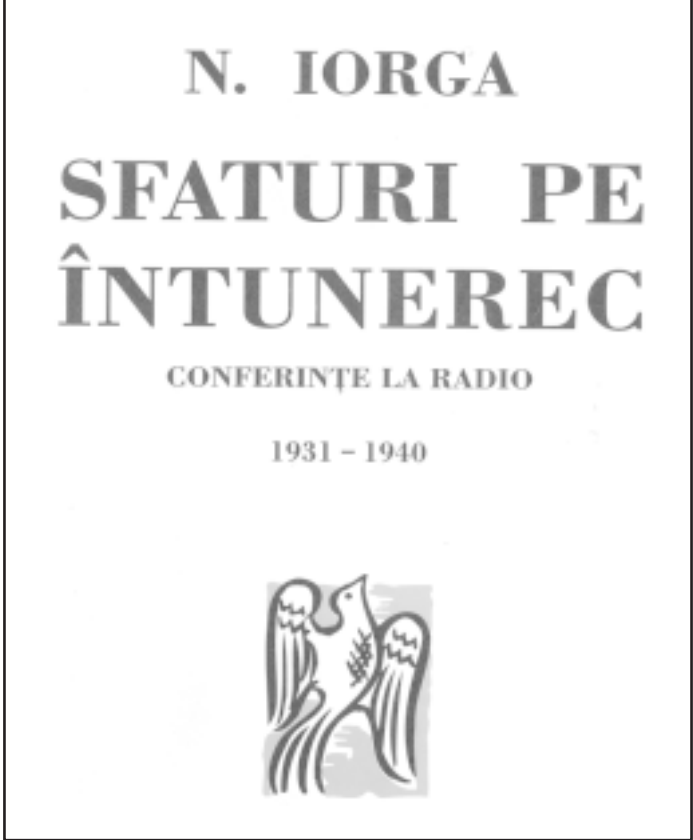
Pentru toate aceste motive și pentru multe altele, este firesc ca numele lui Nicolae Iorga să i se atribue Universității din București, cea mai mare și mai prestigioasă instituție românească de învățământ superior, care cuprinde în structura sa intimă munca devotată și nobilă a lui Nicolae Iorga. În anul 1991, când s-au împlinit 120 de ani de la nașterea lui Nicolae Iorga, în Camerele reunite din Parlamentul de atunci al României a fost formulată această propunere și ea a întrunit aprobarea generală și entuziasată a senatorilor și deputaților. Întreaga presă a susținut ideea. Actualii senatori și deputați sunt chemați să voteze o lege cu un articol unic, care să consacre faptul că, începând cu ziua de 28 noiembrie 2001, Universitatea din București poartă prestigiosul nume de **Universitatea Nicolae Iorga**.

Parlamentul actual al României ar demonstra astfel că este un demn urmaș al celor mai scumpe tradiții românești, întruchipate în **unitatea și solidaritatea națională**, cărora savantul Nicolae Iorga le-a închinat întreaga sa viață de martir.

Mihai IORDĂNESCU

Sfaturile testamentare ale MARTIRULUI

A apărut de curând volumul *Sfaturi pe întunerec*, care cuprinde toate conferințele roștite de Nicolae Iorga la microfonul Radiodifuziunii Române și al căror text s-a păstrat. Volumul a apărut la Editura *Casa Radio*, sub egida Societății Române de Radiodifuziune și reprezintă un eveniment cultural de însemnătate majoră, dat fiind faptul că inaugurează noua colecție, Biblioteca Radio, „Seria Magister”, și are caracter de ediție critică, însoțit de note, comentarii, bibliografie de Valeriu Răpeanu și Sanda Răpeanu. Studiul introductiv, semnat de Valeriu Răpeanu, probează și de astă dată că autorul este cel mai bun specialist al nostru în creația, preponderant culturală, a lui Nicolae Iorga, că este cercetătorul avizat și

sagace al tuturor izvoarelor de informație cu privire la activitatea multilaterală desfășurată de cel mai mare enciclopedist al Europei secolului al XX-lea, cum începe să fie considerat românul Nicolae Iorga. Saltul valoric de la edițiile precedente la cea de față este ilustrat și de faptul că noul volum de 768 pagini, tipărit în condiții grafice superioare, include un număr de 50 conferințe care n-au fost strânse până acum în volum, deși ele au o valoare de chintesență testamentară a gândirii lui N. Iorga, fiind concepute și roștite în ultimul deceniu de viață al istoricului, (1931-1940). Deceniu de mare dramatism și zgzuiri, cu agresiuni antiromânești de proporții, la capătul cărora însuși Nicolae Iorga a căzut jertfă, pecetluind cu moartea sa de martir nu numai al neamului românesc, ci și al ideilor de justiție, democrație și de adevăr, jurământul sacru, adresat urmașilor, întru înfăptuirea și apărarea României reîntregite. Fragmentele pe care le reproducem au o profundă valoare resurecționară și ele probează o dată mai mult că Nicolae Iorga este unul dintre eternii contemporani ai succesorilor generații de români. (*M.I.*)

State și națiuni

[...] Nici un imperiu, aceasta o spune istoria, fie că el a pornit din acțiunea unui om de geniu, care se chema în secolul al XIII-lea mongolul Genghis-Han, sau la începutul secolului al XIX-lea – împăratul Napoleon, fie că a rezultat, ca în cazul imperiului roman, dintr-o cerere generală către pace, pe care n-o putea da decât puterea statului unic, n-a putut să dăinuiască. Națiunea imperialistă, în măsura în care cucerește, își slăbește însăși baza ei națională: oricât s-ar lupta să păstreze rasa, aceasta se amestecă, se contaminează și, dacă nu este vorba de trup, sufletul însuși se influențează, în așa fel încât nu mai păstrează puritatea de odinioară.

Dar, mai ales, *națiunea este indestructibilă*.

Ea este cu neputință de distrus fiindcă, în deosebire de orice formă de stat și prin urmare și de forma aceasta în veșnică înaintare, care este imperialismul, ea nu este o formă, ci un organism. Ea nu-și datorește ființa unui impuls politic, sau unei vaste idei servite de mijloace geniale, ci unei elaborări care trece de-a lungul secolelor și, uneori, și a mileniliilor.

Există și până astăzi rase care se puteau crede de multă vreme suprimate, și ele au ajuns să-și aibă adesea statul complet, sau aproape de desăvârșire, iar dacă pentru moment împrejurările au fost neprielnice, în fața lor stă un ideal național, care este o garanție de viitor.

Cine ar fi putut crede, în lumea Sovietelor, că o parte din amenii își vor putea cultiva întreaga tradiție națională în domeniul culturii, de unde pleacă apoi toate celelalte? Cine ar fi putut să prevadă creația unui stat sirian, care se desface, astăzi, aproape cu totul de supt tutela franceză? Cine și-ar fi putut închipui că în Egiptul regal, cu înalte ambiții, se va crea o viață în care vechiul element de pe vremea faraonilor va avea un rol tot mai mare? Cine ar fi putut să considere pe arabi ca pe un element național în stare să intemeieze mai multe formații politice și să încerce înlăturarea hegemoniei evreiești în ținuturile vechilor regii din Iudeea și din Israel? S-ar fi putut gândi cineva la reparația rasei asiriene și la reluarea în Irak a unor tradiții care se ridică până la Chaldeea lui Nabucodonosor?

Puterea națiunii stă în lunga pregătire, prin care ea se poate să fie o limbă, o amintire și un ideal.

Națiunea italiană s-a format din elementele cele mai deosebite, în jurul sămburelui latin din centrul peninsulei: au fost gali de supt Alpi, au fost liguri din nord-vestul italian, au fost atât de puternicii etrusci, între Marea Tireniană și Marea Adriatică, au fost vechii veneți, iapiği, menapi, tot așa de iliri ca și o parte din strămoșii noștri, au fost greci din Grecia Mare a Italiei sudice, au fost elemente feniciene și arabe așezate în Sicilia. Atunci când graiul latin s-a impus, el era vorbit în formele cele mai deosebite, cu deosebiri ca între piemontezi și sicilieni. Și cât timp a trebuit să treacă pentru ca orice italian să vorbească în limba lui Dante și a lui Petrarca!

Aceeași deosebire de rasă a fost în Franța, și ce trudă a trebuit, fără impunere, ci prin mersul firesc al împrejurărilor, ca să se creeze națiunea franceză? Nici un decret n-a pus piedici limbii bretone și n-a permis numai în domeniul popular și poetic admirabila limbă provensală a sudului, și totuși, printr-o înecată prefacere, s-a ajuns, abia în pragul secolului al XIX-lea, la aceea ca orice francez să se simtă francez vorbind limba franceză.

Mai este nevoie să amintesc prin câte am trecut noi ca să ajungem unde suntem acum?

Se pot ronțai hotarele, se pot pronunța în conferințe internaționale desfaceri de provincii, se poate chiar nimici un stat național.¹

Nu aveți nici o grijă: națiunea îl va face la loc, și de multe ori mai întreg decât cum fusese înainte de lovitura pe care dușmanii o cădeau mortală.

¹. Se referă la etapele dezmembrării Cehoslovaciei ca urmare a acordului de la Munchen din septembrie 1938.

[...] Între ideea creștină și între națiunea noastră s-a făcut o strânsă legătură. Dar în această legătură ceea ce a dominat a fost națiunea.

Trebuie s-o spun aici cu toată hotărârea, pentru a combate o părere care, în timpul din urmă, s-a instăpănit pe sufletul multor tineri. Alipirea lor la credința străbunilor este un lucru vrednic de toată lauda, dar, când, cum s-a întâmplat și în declarația, așa de frumoasă, a noului episcop al Maramurășului, care s-a impus, împotriva unui alt candidat, prin credința lui nestărnută față de ideea națională, biserica ea însăși spune că ține sus crucea Mântuitorului, dar în același timp și steagul poporului românesc, nu-i este îngăduit nimănu-i să ridice credința oricât de sacră și de respectabilă, atâta de sus, încât să acopere ideea națională, ajungându-se, pe baza acestui primat religios, la alianțe convinse și încălzite de un puternic sentiment cu națiuni tot „creștine”, chiar când caută să dărâme, ca în Germania, și creștinismul catolic și cel protestant și să invie credința păgână; ele n-au a face cu noi, și astfel de legături cu dânsele pot să aibă ca rezultat scăderea și chiar, într-un viitor mai depărtat, distrugerea noastră.

Să ne amintim că noi ne închinăm unor sfînți cari nu s-au ridicat din mijlocul poporului nostru și că nici un adevărat sfânt de acest sânge n-a intrat în calendarul nostru religios, pe lângă care putem să facem un calendar național, în care tradiția eroismului trece de la un viteaz la celălalt viteaz, de la un mucenic la cel mucenic.

Legăturile noastre cu alte neamuri n-au fost acelea de o alianță putând merge până la asimilare și contopire, supt semnul unei idei în stare să cuprindă oricât de multe popoare supt poruncile și îndrumările ei. Când împrejurările au introdus în politica Domnilor noștri, așa de cumpănii în toate cuvintele și toate faptele lor și atât de adânc respectuși față de orice drept omenesc, o largire a orizontului lor, care avea de fapt un caracter imperialist, când ei au apărut, ca pe vremea lui Mihai Viteazul, ca dezrobitorii națiunilor de dincolo de Dunăre, cari nu se puteau ridica prin ele însele și își căutau un Domn dincoace de Dunăre, la noi, ca invietor al împăraților bizantini, când toată această creștinătate ortodoxă fremăta de dorința de a vedea apărând în fruntea ei pe Mihai Vodă al Țării Românești, cu sabia creștină trasă spre dezrobire, niciodată nu i-a putut trece prin minte strășnicului Domn de la București că aceasta ar putea să aducă o oricât de mică schimbare a caracterului unui stat pe care așa îl moștenise de la înaintași săi și deci avea datorită să-l transmită așa și urmașilor. De asemenea, când speranțele bulgărești se ridicau spre blajinul bătrân, rămas totuși o căpetenie de oaste, Matei Basarab. Apoi, când largile danii ale Domnilor noștri sprijineau toată credința creștină a Răsăritului, până în văile Siriei și până în mănăstirile Egiptului, când cartea românească și meșterii de cărți români ajungeau până la arabosirienii din Antiohia și până în părțile Caucazului, la georgienii regelui Vahtang, cărora le-am dat cea dintâi carte tipărită în limba lor, Domina Țării Românești, întinzându-se așa de larg, orizontul creștin și cultural rămănea tot ceea ce fusese până atunci.

S-a tot vorbit de epoca fanariotă, de grecii cari ar fi robit poporul românesc, cari i-ar fi impus concepția lor națională și întrebuintarea unei limbi care nu era minunata noastră limbă, dezvoltată, din carte în carte, până în acest secol al XVIII-lea, când era așa de bogată în toate nuanțele colorii. De fapt, nu fanarioții ne-au cucerit pe noi, ci, de la Nicolae Mavrocordat

Ideea națională în decursul istoriei universale

Înainte, prin puterea unui mediu atotstăpănitor, această aristocrație internațională din Constantinopol, venită cu limbă grecească, dar nu cu un ideal grec deosebit de interesele Imperiului Otoman, a trebuit să se plece adânc înaintea unei tradiții de atâtea ori seculară. Toate datinile țării au fost respectate, și niciodată o altă limbă decât limba românească n-a stăpănit în actele de stat, păstrându-se de acești Domni noi, cu altă orientare, până și vechea formulă slavonă care întovăreșea numele lor și care, pentru dânsii, ca și pentru supușii lor, nu mai avea acum nici un fel de înțeles.

Când a venit Revoluția franceză, cu un așa de frumos ideal de libertate pentru toate națiunile, ea n-a găsit la noi răsunetul ce se putea aștepta, deși mintea noastră era capabilă să înțeleagă și frumusețea acestei noi gândiri politice.

Internaționalismul iacobin n-a avut nici o influență asupra noastră. A trebuit, ca să ajungem la noua formă de stat, cu totul altceva decât ușorul împrumut al formelor străine. S-a cerut întâi o mare dezvoltare culturală proprie. Și statul național a ieșit din gândirea românească, intrupată în noi forme literare și din scormonirea tuturor elementelor unui trecut care niciodată n-a fost pierdut din vedere și de care s-au însușețit uneori Domnii cei mai străini de sângele nostru, atunci când ambiția lor se ridica mai presus de o cărmuire obișnuită.

Când puterea regelui Ferdinand s-a întins și asupra unor ținuturi în care de atâtea vreme erau alte neamuri, care din veac în veac lucraseră pentru ridicarea acelor părți, ajunse a se uni cu regatul român, și s-a impus prin urmare necesitatea de a respecta tot ce iese dintr-o lungă muncă rodnică pentru aceia cari au participat la dânsa, când legăturile internaționale, de care astăzi lumea își bate joc, dar pe care noi continuăm să le respectăm, au impus păstrarea caracterului național al acelora cari sunt așezați cu un drept care nu este al nostru, pe pământul menit stăpânirii acestui neam, problema caracterului pe care trebuie să-l aibă statul cel nou s-a ivit.

Erau dorințe de deosebiri provinciale chiar între români, și ele puteau să servească scopurilor acelorara cari, în unele momente, păreau gata să revină asupra hotărârii de alipire la România.

Dar tradiția statului național a învins, deși a trebuit ca în cuprinsul lui să se admită, în practica guvernării, dacă nu în formele constituționale, existența grupărilor naționale străine, de un caracter pe care n-am avut niciodată pretenția de a-l schimba. Dar în noua Constituție care s-a impus, peste anarhia distrugătoare a luptelor politice, primatul națiunii creatoare și-a găsit expresia, fără ca acei cari nu sunt din țările noastre să fi putut ridica împotriva unei doctrine evidente înșeite din realitatea însăși o împotrivire. Aceeași idee națională face ca, astăzi, în afară de națiunile îndreptățite, să ne ridicăm cu toată puterea împotriva parazitismului altei națiuni, a cărei influență asupra întregii noastre vieți, în domeniu economic și chiar în cel cultural, a devenit nesuferită.

Este astfel începutul o operă de deparazitare, potrivită cu cerințele naționale, care, îndepărtată de la orice violențe ce ar putea-o compromite, trebuie continuată cu toate mijloacele de care dispune un popor numeros, având toate mijloacele pentru a recăpăta ceea ce vremuri rele au rupt din tezaurlul său.

Aceasta e ideea noastră națională. Cât privește pe o alta, care, după zvornirul răuvoitoare care se împărtășe, ar tinde să puie în discuție hotarele României, suntem gata a le apăra cu armele.

DESTINUL CREATOR AL OMULUI în viziunea lui BLAGA

(Continuare din pag. 1)

Cum se explică faptul că valorile-terminus se afirmă în conștiință ca obiective, autonome sau absolute ? Într-un admirabil efort teoretic, Blaga introduce, în spiritul concepției sale, elemente ce transcend conștiința, ducând la configurarea unor valori ontologice, nu la o ontologie a valorii. El spune că obiectivitatea, autonomizarea, absolutizarea valorilor sunt „rezultatele unei «iluzionări», căreia conștiința îi este supusă „în chip tiranic”⁶. Acest proces face parte dintr-un „finalism” ce depășește și domină conștiința. Căci un atare finalism nu se reflectă în conștiință, ci este mult mai larg decât aceasta. Și totuși, el poate fi surprins de conștiință pe cale teoretică.

Procesul de „iluzionare finalistă” ce se petrece în conștiință se diversifică în diferite tipuri sau forme, după cum urmează:

1. Ar exista o categorie de iluzionări, în structura cărora intră inconștientul uman, dar într-un sens restrâns, biologic-psihiologic. Bunul și valoarea care îl îmbracă nu este expresia unei stări de satisfacție pe deplin conștiente, cum crede psihologismul”. Această satisfacție are întotdeauna și un substrat inconștient, observă corect Blaga, trimitând astfel la ideea deosebit de importantă că în structura valorii există un nucleu irațional învelit într-o structură rațională.

2. A doua categorie de iluzionări finaliste privește valorile propriu-zise. Pe lângă inconștientul în sens biologic-psihiologic, în structura valorilor mai intervine și un alt factor, care este „modul ontologic” specific uman, împreună cu categoriile abisale ale inconștientului. Blaga numește acest tip „iluzionări ontologice”. Ce înseamnă aceasta ? Ființă unică în univers, omul există în orizontul misterului și pentru revelare. Concomitent cu un atare mod ontologic, inconștientul uman intră într-un amplu angrenaj finalist, fiind „cel mai prețios colaborator” al destinului uman. Având un destin marcat de creativitate, omul realizează o operă culturală, îndeosebi artistică, ce îi provoacă o stare de satisfacție prefigurată, inconștientă. Pe temeiul acestei stări prefigurate se produce transfigurarea mirifică a opereii în «bun» sau în «valoare»⁸, care poate fi obiectivă, autonomă sau absolută. Este o iluzionare, care ne face să credem că

avem de-a face cu „un bun în sine și pentru sine”, ce determină o stare conștientă de satisfacție deplină”. Aceasta ar fi o soluție, pe care Blaga o propune pentru problema raportului dintre «valoare» și «satisfacție», și care se rezumă la alternativa: dacă valoarea întruchipată în bun produce o satisfacție, fiindcă este o valoare pentru sine sau dacă valoarea este valoare numai pentru că produce o satisfacție. Mai exact, Blaga susține aici că, pe temeiul unei stări de satisfacție prefigurată, inconștientă, un fapt, o operă sunt declarate «bunuri» sau «valori» obiective; ele existând ca atare „indiferent dacă este sau nu vreun subiect, care să le conștientizeze. Este un proces ce are un sens finalist. Adică, printr-o iluzionare finalistă, un „fapt” este declarat „bun obiectiv”, tocmai pentru ca satisfacția conștientă, pe care el este chemat să o producă, să fie deplină¹⁰. Astfel, iluzionarea finalistă „care are loc în procesul de obiectivare al bunurilor și al valorilor”, tinde să asigure acestora „un maximum de eficiență”.

În domeniul artelor, de pildă, asemenea valori ontologice sunt cele de competență polară, precum și celelalte valori, care prin „încapsulare” se integrează într-un act revelator, cum este actul creației. Cum explică Blaga această temă ? El susține ideea, larg acceptată, că opera de artă transgresează sfera esteticului, întrucât poate cuprinde și integra în universul ei și alte tipuri de valori, cum sunt cele intelectuale, religioase, etice etc. Deci, opera este o structură neomogenă; în cuprinsul ei, valorile estetice pot coexista cu cele extraestetice. Până aici, Blaga urmează același drum cu esteticienii ce văd în opera de artă o alcătuire eteronomă, în care sunt ipostaziate stările și actele sufletești ale creatorului. Mai departe, însă, folosul se detașează de aceștia. Lăsând la o parte, ca o problemă separată, valorile extraestetice, el centrează analiza pe valorile estetice. Problema deosebită, remarcată de la început, este aceea că înseși structurile estetice obiective ale artei, de care atârnă satisfacția creatorului și a receptorului, sunt foarte felurite și, prin urmare, neomogene. Ca obiect estetic, opera este deosebit de complexă; ea constituie expresia unei ample organizări de valori eterogene, ierarhic legate și încheiate într-un „tot solidar”¹¹. Această coeziune indestructibilă a

feluritelor valori estetice în cuprinsul opereii este justificată de Blaga prin aceea că, opera de artă aderă la orizontul misterului și revelării. Dacă avem în vedere teza, că omul și implicit artistul, afirmându-se într-un mod specific, există în orizontul misterului, iar consecința imediată a unei atari existențe este năzuința sa de a-și «revela» misterul, atunci opera de artă nu este altceva decât obiectivarea, finalitatea actului revelator, care este întotdeauna metaforic și care, în desfășurarea sa, este identic cu creația culturală de toate tipurile, cea artistică fiind numai una dintre acestea, pe lângă creația metafizică, „constructiv-științifică”, mitică. Astfel, cultura, ca expresie a unui ansamblu de valori spirituale, este concepută de Blaga ca

Consultații pentru studenți

fiind drept o revelare metaforică în tipare stilistice a misterului¹².

În fine, cel de-al treilea tip de iluzionări finaliste este socotit de Blaga ca fiind cel mai interesant, dar și cel mai paradoxal. Este vorba despre „conversiunea transcendentă”, care permite ca limitele subiectului, de a revela misterul prin creație, să fie transformate în valori pozitive. O scurtă detaliere se impune aici, pentru clarificarea noțiunii în discuție. Fenomenul la care se raportează Blaga îl reprezintă valorile stilistice. Filosoful spune că, în fapt, cunoașterea, de care este capabil omul, ar fi fi supusă unei „cenzuri transcendente”, prin care i se interzice convertirea pozitiv-adevătată a misterului cosmic. Rostul acestei interdicții constă, între altele, și în acela „de a asigura omului un destin creator”. Capacitatea sa creatoare, însă, este supusă și ea unei frâne transcendente, exercitată de

categoriile abisale. Datorită acestor frâne transcendente, care domină puterea creatoare a omului, „orice revelare a misterului ia doar un aspect metaforic și stilistic”¹³. Blaga explică fenomenul prin aceea că, în cele din urmă, ar intra în joc „niște întocmiri profunde, niște rânduiri și finalisme metafizice”¹⁴. În plan axiologic, acestor rânduiri le-ar corespunde niște „întocmiri la fel de profunde”, cărora filosoful le dă denumirea de „conversiune transcendentă”. Această transformare, conversiune trebuie înțeleasă „ca o măsură” ce intervine, încât „rânduiala metafizică în care suntem angajați ca ființe creatoare să se realizeze cu maximum de eficiență”¹⁵. Adică, conversiunea transcendentă a limitelor categoriale în valori pozitive constituie o întocmire profundă, de care am amintit, și care face ca o anume „rânduială cosmică în care acționează omul să se producă cu maximum de randament”.

Într-o atare perspectivă, valorile de origine abisală sunt, pe plan metafizic, „rezultatul unei tendințe a Marelui Anonim”¹⁶. Sub raport uman, însă, ele

„trebuie privite ca valori pozitive”, întrucât prin realizarea lor ne împlinim destinul ca oameni; prin ele depășim imediatul, cotidianul și revelăm misterul în sens metaforic. Cu aceste dezvoltări, Blaga arată și el că valorile reprezintă o paradigmă a umanului.

Dar nu numai că prin aceste valori abisale noi ne împlinim destinul, ci ele asigură și păstrarea echilibrului existențial, în sensul că temperează propensiunea omului de a-și depăși condiția sub raportul cunoașterii: „categoriile și valorile stilistice – spune Blaga – sunt momente prin care suntem împiedicați să ne substituim Marelui Anonim”. Astfel, omului i se rezervă un rol creator, dar la periferia Marelui Anonim. Față de abordările metafizice a valorilor, care vedeau în ele imaginea unei transcendente absolute, ca expresie a voinței divine sau ca idei platonice, Blaga proiectează o altă viziune, originală. Valorile stilistice, abisale, deși

izvorăsc din tendința de a limita posibilitățile noastre de revelare, ele sunt, totuși, pozitive; „nu fiindcă ar fi un reflex oglinditor al unei transcendente, al voinței divine sau al ideilor platonice”¹⁷, ci fiindcă „prin ele se salvează centralismul existenței”¹⁸. Ele sunt un fel de compromis subtil și rodnic, între tendința noastră cea mai secretă, de revelare a misterelor, și tendința Marelui Anonim de a-și apăra poziția centrală în univers.

Demersul filosofic al lui Blaga stăruie și asupra altor teme axiologice, cum este funcționalitatea valorilor, dar cu referire numai la domeniul artei; natura valorii estetice, înscriind contribuții teoretice de mare interes. Nu vom insista asupra acestora acum.

În concluzie, aportul teoretic al lui Blaga în domeniul axiologiei se constituie ca parte a întregului, care îl reprezintă sistemul său filosofic, ale cărui energii ideatice demonstrează unicitatea omului în lume, ca ființă creatoare de valori. Urmare a unei atari perspective, Blaga nu abordează problematica complexă a unui sistem axiologic, ci numai acele aspecte impuse de atingerea scopului urmărit în opera filosofică. Așa s-ar putea explica de ce, în plan axiologic, eforturile lui sunt orientate pe două direcții: prima o reprezintă metafizica valorilor; a doua o constituie natura și funcționalitatea valorilor spirituale, cu deosebire a celor estetice, lăsând deoparte celelalte clase de valori, precum și articularea lor într-un sistem axiologic.

În ceea ce privește metafizica valorilor, pe terenul căreia și-au încercat puterile și alți gânditori, propunând soluții ce au configurat obiectivismul, relativismul și psihologismul axiologic, Lucian Blaga avansează un punct de vedere original, care exprimă aportul său în domeniu. În spiritul concepției sale metafizice, el înțelege valorile, îndeosebi cele spirituale, ca esențe obiective, autonome sau absolute, care se impun conștiinței noastre printr-un complicat proces de obiectivare, în care intervin inconștientul și misterele cosmice, în orizontul cărora ființează omul. Izvorul valorilor îl constituie „tendința netă de a delimita și a ne înfrâna posibilitățile noastre”¹⁹, de revelare a misterelor. Valorile abisale sau stilistice sunt concepute de Blaga ca fiind pozitive, întrucât conciliază între integrarea optimă a omului în destinul său creator și apărarea poziției centrale în Univers a ceea ce el numește Marele Anonim.

Se poate spune, în final, că la complicatele probleme axiologice pe care și le-a pus, Blaga propune soluții, dacă nu definitive, ceea ce este imposibil, cu siguranță, însă, de mare originalitate. Parafrazându-l pe strălucitul poet Blaga, am îndrăzni să afirmăm că filosoful, prin lumina lui, a sporit a lumii taină în spațiul

axiologic. Și vor fi necesare încă multe eforturi de gândire, spre a le revela.

¹ Lucian Blaga, *Metafizica valorilor*, în „Opere filosofice”, vol. 10, Editura Minerva, București, 1987, p. 625.

² Cf. *Idem*, *Singularitatea omului*, în vol. „Trilogia culturii”, Editura pentru Literatură Universală, București, 1949, pp. 289-296.

³ Vezi: Marin Aiftincă, *Valoare și valorizare*, Editura Academiei Române, București, 1994, pp. 9-24.

⁴ Lucian Blaga, *Metafizica valorilor*, în vol.: „Opere, 10. Trilogia valorilor”, Editura Minerva, București, 1987, p.625.

⁵ *Ibidem*, p.626.

⁶ *Ibidem*, p.627.

⁷ Raportul dintre bun și valoare este susceptibil de ambiguități la Blaga. Uneori, el vede în bun întruchiparea unei valori (Cf. *Metafizica valorilor*, în *op.cit.*, p.628); alteori, între bun și valoare pune conjuncția cu valoare corelativă sau, indicând o relație reciprocă între cei doi termeni (Cf.: *Ibidem*, pp. 628-629).

Problema raportului dintre bun și valoare s-a discutat mult în prima jumătate a secolului XX. Iată soluțiile propuse de doi dintre prestigioșii contemporani ai lui Blaga. Pentru Nicolai Hartmann, un bun nu este un lucru în sine, ci numai pentru cineva, acela fiind nu doar un om, ci orice ființă vie căreia îi este de folos. Orice îndeplinește rolul de scop pentru o ființă vie are valoare de bun. Deci, bunul are o valoare utilitară sau de mijloc pentru realizarea altor valori (Cf.: Nicolai Hartmann, *Estetica*, în românește de Constantin Floru, cu un Studiu introductiv de Alexandru Boboc, Editura Univers, București, 1974, pp. 365-368). Valorile încorporate în bunuri sunt valori ale subiectivității, nu valori ale obiectelor ca atare. Valorile de bunuri fundează valorile morale.

Oarecum apropiată de aceasta este soluția lui Tudor Vianu. Pentru el, bunurile sunt „lucruri valorificate, lucruri în care dorința cuprinde valori”. Valorile se găsesc în bunuri, iar conștiința le cuprinde în ele.

⁸ Lucian Blaga, *Metafizica valorilor*, p. 628.

⁹ *Ibidem*.

¹⁰ *Ibidem*.

¹¹ *Idem*, *Valori polare*, în *op.cit.*, p. 581.

¹² *Idem*, *Metafizica valorilor*, p. 629.

¹³ *Ibidem*.

¹⁴ *Ibidem*.

¹⁵ *Ibidem*, p. 430.

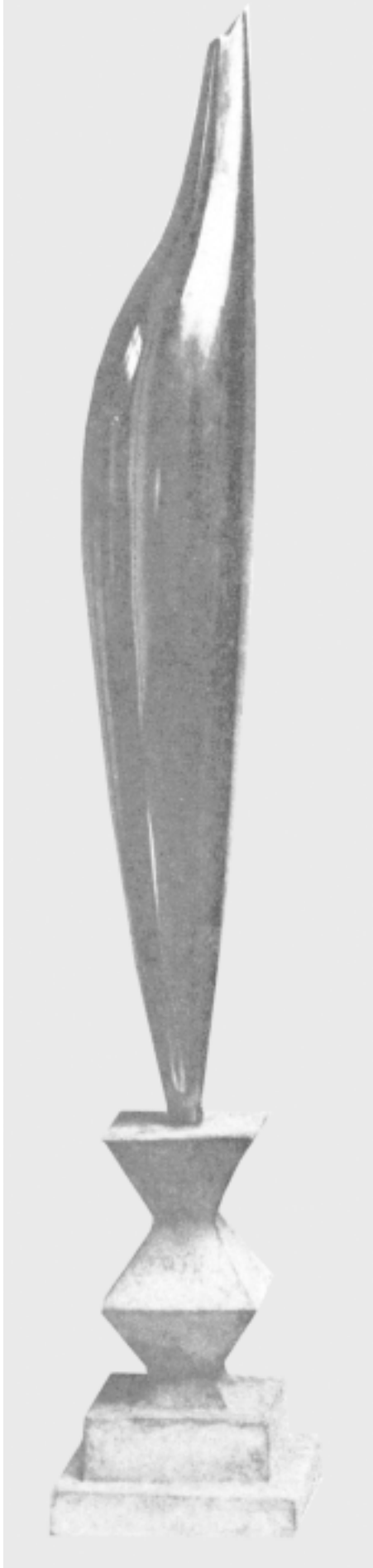
¹⁶ *Ibidem*, p. 630.

¹⁷ *Ibidem*, p. 631.

¹⁸ *Ibidem*.

¹⁹ *Idem*, *Metafizica valorilor*, în *op.cit.*, p. 631.

Pasărea măiastră – 1912

Primim de la New-York

„Dimensiunea ascunsă” în opera lui Brâncuși* Pasărea măiastră și eternitatea

Șerban C. ANDRONESCU

2. Pasărea măiastră

Tema dobândește un anume relief la Halldor Laxness, Nobel pentru literatură în 1955, și la un episod din cartea sa, STATIUNEA ATOMICĂ. Ugkla era o fată de la țară care intrase la stăpân, la niște oameni bogați din Islanda. La angajare, stăpâna i-a arătat un tablou înfățișând o pasăre și i-a spus: „Fii atentă, Ugkla, când cureți prin casă și te apropii de tabloul ăsta. E așa de scump încât, dacă îi aduci o stricăciune, nici tu, nici copiii copiilor tăi nu veți putea plăti despăgubirea”. Într-o bună zi, tot dereticând prin casă, Ugkla ajunge în fața tabloului. Era singură. Și, ca mulți oameni de la țară, gândește cu voce tare. Citeț acum textul lui Laxness: „Se prea poate”, zice Ugkla, „că tabloul ăsta cu pasăre costă zeci de mii de coroane dar, zic eu, poate un om cinstit, sau orice om care cunoaște la păsări, să picteze o pasăre ținută pe o piatră de parcă ar sta acolo de când lumea, ca un criminal înlăntuit sau ca un țăran care pozează pentru fotografii Kork? Căci pasărea e mai întâi și întâi mișcare; parte din cer e pasărea, sau mai bine zis cerul și pasărea sunt una; o călătorie lungă și-i bate inima mai tare, și e mai fericită – cum se poate înțelege din cîrpiul ei; căci nu se află sunet asemănător cîrpiului de pasăre, și nu e pasăre aia care nu cîrpește. Pasărea asta fără glas ținută pe o piatră, tabloul ăsta lipsit de mișcare, fără nici o călătorie lungă în spațiu, înfățișează poate pasărea aia împaiată din biroul pastorului nostru; sau poate una din păsările de tînichea pe care le cumpărăm în piață la Kork când eram mică. Da, pictura unei păsări moarte nu înfățișează nicidecum o pasăre, ci moartea; moartea împaiată; tînichea moartă”.

Iată și o reflexie a lui Brâncuși despre o temă asemănătoare: „Priveam îndelung sculpturi de-ale altora [prin muzeu], de-ale

tuturor acelor a talente sigure – și pe ale mele. Ce mă supără? Frumos sculptate, frumos dăltuite, frumos lustruite și migălos și bine redată detaliile; aproape nimic de zis. Da, dar nu erau vii. parcă ar fi fost niște fantome. Încrămeniri. Eu doresc să dau mișcare și viață, având și bucurie curată. Mă supără tot mai mult impresia de criptă și de funerar pe care mi-o dau sculpturile acelea.”

Nu e nevoie ca cititorul să fie specialist ca să înțeleagă singur că paragrafele de mai sus explică lîmpede efortul artiștilor secolului XX de a scoate sculptura din imobilitatea ei spațială și al lui Brâncuși, înaintea lor, de a înfățișa pasărea ca „o călătorie lungă prin spațiu”, ca o traectorie prin aer. Aidoma a fost efortul tuturor creatorilor de artă din secolul XX care au recurs la abstract pentru a se debarasa într-un fel sau altul de fixitatea inerentă

începea să se învârtască, suprafața excelent polizată a sculpturii reflecta lumina într-un mod de-a dreptul mirobolant dând impresia, printre miile de raze, ele însele în mișcare, că Pasărea se detașa literalmente de pe soclu. Ideea călăuzitoare apărea ca mai sus: mișcarea, adică timpul, era aportul privitorului la fixitatea spațială a obiectului de artă.

3. Socrate

Între 1918 și 1921 Brâncuși și Satie se întâlneau adesea. Discutând despre DIALOGURILE lui Platon, au luat hotărârea să dea expresie, fiecare în domeniul său, unul în muzică, celălalt în sculptură, solicitării la modă în Parisul acelor zile. Ca urmare, Brâncuși a sculptat un Socrate în lemn, iar Satie a compus un oratoriu de cameră cu același nume, Socrate. Caracteristic pentru cele două

piese intitulate la fel era modul de tratare a temei, în spațiu-timp. Satie a pus pe note o muzică intitulată apoi „concretă”, „sculpturală” sau de „mobilier”. Efectul ei asupra ascultătorului era același cu al poeziei concrete asupra cititorului: continuum-ul expresiei muzicale era oprit succesiv prin tehnica serială. Brâncuși a sculptat în lemn un bust abstractizat al lui Socrate, prevăzut cu două goluri ale căror axe cădeau perpendicular una față de alta. Golurile dirijau astfel ochii privitorului în două direcții diferite, oferind, așadar, acestuia două peisaje diferite. Pentru a le vedea, privitorul trebuia să se pună în mișcare și să înconjoare în mers sculptura. Cele două piese purtând același nume, se aflau deci în raport analogic una față de alta, Satie compunând în manieră „spațială” o lucrare muzicală, așadar temporală, iar

2001 - Anul Brâncuși

oricărei statui. La Brâncuși, efortul datează încă din vremea când a finisat „Leda” (1920). Piesa era așezată pe un piedestal prevăzut cu un mecanism iar acesta îi asigura o mișcare de rotație. Când avea un vizitator, Brâncuși pune mecanismul în mișcare și vizitatorul vedea piesa în rotire. Sidney Geist menționează cuvintele lui Brâncuși: „Este Leda, nu Jupiter, care se schimbă în lebădă”. Episodul arată câtă importanță acorda Brâncuși mișcării în anumite lucrări. Ideea mișcării prin rotație a fost preluată de cineasții americani Falkenberg și Namuth, producătorii filmului „Brâncuși la Guggenheim”. În secvența sa cea mai spectaculară, filmul arăta una din Păsările lui Brâncuși așezată pe o masă a olarului cu lumina vie proiectată asupra ei. Când masa olarului

* Prima parte a acestui articol a apărut în numerele 304 și 316

Dezvoltarea economică durabilă, o strategie pe termen lung

Resursele financiare externe ale creșterii economice

Prof.univ.dr. Constantin MOISUC

O opțiune de actualitate – investițiile externe directe

O sursă financiară externă a dezvoltării o poate reprezenta investițiile externe directe în economia românească. După cum se știe, investițiile externe directe constau în aportul de capital străin – sub formă de valută, bunuri de echipament, tehnologii, management și rețele de distribuție – în unități economice, în cazul investițiilor directe capitalul străin are o poziție strategică, dreptul de control și decizie asupra activității economice a societății comerciale.

a) Investițiile externe directe prezintă – pentru țara gazdă – *avantaje superioare față de alte surse financiare externe*, din cel puțin două puncte de vedere. În primul rând, investitorul străin aduce în societate, pe lângă capital, o serie întreagă de alți factori de producție pe care nu o întâlnim la alte forme de investiții internaționale, cum ar fi: aport de tehnologie avansată, mărci comerciale și de fabrică, management modern și strategii de marketing, inclusiv rețele externe de comercializare. În al doilea rând, investițiile externe directe nu sunt generatoare de datorii externe – așa cum sunt creditele externe care au o scadență de rambursare și sunt purtătoare de dobânzi. Investițiile externe directe se „autogestionează” autonom prin profit și repatriere.

Având în vedere asemenea avantaje, prioritatea absolută în strategia atragerii resurselor financiare externe trebuie acordată investițiilor externe directe și nu atragerii preponderente a capitalurilor sub formă de credite, așa cum s-a practicat (conștient sau nevoit) în ultimii zece ani.

b) Investitorii externi sunt interesați – printre altele – în profitabilitate și siguranța investiției. România are o lege a investițiilor externe care ar putea – cu unele completări și îmbunătățiri – să satisfacă *obiectivele urmărite de investitori*, cum ar fi gradul de fiscalitate, stabilitatea economică și politică a țării gazdă, politica vamală, dreptul de repatriere a capitalului și profitului, convertibilitatea de capital a monedei, nivelul de pregătire profesională și de disciplină a personalului angajat, accesul avantajos la resurse de materii prime și energetice etc.

Trebuie subliniat că unele din aceste condiții nu sunt încă pe deplin convingătoare, ceea ce rezultă din dinamica investițiilor externe directe în România și din analiza lor comparată cu realizările obținute de unele țări vecine.

Tabelul nr.3

Intrările anuale de investiții externe directe în unele țări din Europa Centrală și de Est									
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	1993-1999	în mil. USD
1. România – total	94	342	420	265	1215	2031	1102	5469	
a) cash	37	188	207	151	655	1346	656	3240	
b) în natură	57	154	213	114	560	685	446	229	
2. Ungaria – total	2339	1146	4453	2275	2173	2036	1944	16367	
a) cash	2339	1146	4455	1788	1811	1410	1675	14622	
b) în natură	142	173	117	54	22	10			
3. Cehia – total	654	869	2562	1428	1300	2720	2108	14641	
a) cash	654	869	2562	1428	1300	2540	4877	14230	
b) în natură	-	-	-	-	-	188	231	411	
4. Polonia – total	1715	1875	3659	4498	4908	6365	7500	20520	
a) cash	-	-	-	-	-	-	-	13414	
5. Bulgaria – total	40	105	90	109	505	537	770	2154	
a) cash	-	-	-	-	-	-	-	1817	

Sursa: World Investment Report, 2000, ONU.

c) Rezultă, așadar, decalajele importante în atractivitatea investițională a țărilor analizate. Astfel calculate, în cadrul *investițiilor străine directe ce revin pe un locuitor*, pe primul loc se situează Ungaria cu 1637 USD, Cehia cu 1421 USD, Polonia cu 789 USD, Bulgaria cu 260 USD și România cu 237 USD. O altă concluzie rezultă din *forma aportului în capital*: în România predomină aportul de capital adus în natură, iar la celelalte țări din tabel predomină aportul adus prin virament bancar în numerar. Este greu de evaluat teoretic care este forma cea mai avantajoasă, aprecierea poate fi exprimată concret în raport de nivelul tehnologic al aportului de capital subscris în natură.

d) O problemă de o însemnătate economică deosebită o reprezintă dinamica și *balanța investițiilor externe directe* pe termen mai lung. Această analiză este cu atât mai necesară cu cât există controverse politice cu privire la intrările și ieșirile de capital care se explică deseori pe un suport ideologic sau partizan.

Tabelul nr. 4

Balanța investițiilor externe în România									
		1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	în mil. USD
1.	Intrări de capital	342	420	265	1215	2031	1102		
2.	Ieșiri de capital	1	3	2	5	23	77		
3.	Sold	341	417	263	1190	2008	1025		
4.	Stoc la 31-XII	...	1150	1595	3617	4250	5275	7712	

Sursa: World Investment Report, 2000, ONU.

Restructurarea sectorială a forței de muncă

Conf.univ.dr. Ovidiu NANEȘ

Coordonatele de bază ale unui nou model de ocupare a forței de muncă

Așa cum am subliniat în articolul din numărul trecut, determinarea coordonatelor de bază ale unui nou model de ocupare a forței de muncă în țara noastră nu este o întreprindere ușoară. Dificultățile întâmpinate într-un astfel de demers sunt de mai multe feluri. Pe de o parte, este necesară o regândire a majorității trăsăturilor definitorii ale modelului românesc. Or, acest lucru este dificil de realizat în condițiile tipsei unei strategii de dezvoltare economică și a strategiilor de dezvoltare sectorială. Pe de altă parte, așa cum am văzut, atât oferta, cât și cererea creează o serie de rigidități care pot afecta, în mod pozitiv, dar și negativ, nu numai construcția ci și funcționarea unui astfel de model.

Totuși, ținând seama de tendințele pe plan mondial și de obiectivele majore, strategice, pe care le-I-a propus țara noastră – integrarea europeană și realizarea unui proces de dezvoltare durabilă într-un climat de coeziune socială – vom încerca, în cele ce urmează, să conturăm principalele coordonate care stau la baza unui nou model de ocupare a forței de muncă, bazat pe principiile și normele europene.

Un model de ocupare bazat pe dezvoltarea cererii de forță de muncă

Datele agregate nu confirmă, deci, cu nimic iminența „sfârșitului muncii” și nici chiar amorsarea unei creșteri economice fără ocupare. Realitatea este că ratele actuale înalte de șomaj se explică, înainte de toate, prin încetinirea creșterii producției și a productivității, decât prin suprimarea de locuri de muncă ca rezultat al tehnologiilor noi hiperproductive.

Situația României confirmă cele de mai sus. Or, așa cum rezultă și din examinarea comparativă a unora dintre modelele consacrate de ocupare, creșterea economică este, chiar în țările cele mai avansate tehnologic, factorul care a determinat sporirea continuă a numărului de locuri de muncă și a volumului populației ocupate. Ca urmare, apreciem că și pentru țara noastră o coordonată de bază a ocupării forței de muncă, în perspectivă, o constituie **realizarea unor ritmuri pozitive de creștere economică**.

Mărimea acestor ritmuri de creștere a P.I.B., ca indicator de sinteză a creșterii economice, va trebui însă, în țara noastră, să fie suficient de înaltă pentru ca rata șomajului să nu depășească nivelul de 10 %, ca una dintre condițiile care se cer îndeplinite pentru aderarea la U.E.

Astfel, pentru ca rata șomajului să nu depășească un nivel de 10%, este necesară o accelerare a creșterii economice, respectiv, atingerea unui ritm mediu anual de creștere a P.I.B. total de circa 6,5%.

Pentru atingerea unui astfel de ritm de creștere economică, este necesară, de asemenea, sporirea ponderii investițiilor în P.I.B. la minimum 32,5%. Pe această bază este posibil ca în următorii douăzeci de ani să fie create un număr de circa 1,4 milioane locuri de muncă.

Amplificarea proceselor de restructurare a economiei naționale este necesară nu numai pentru a se realiza o economie competitivă, capabilă să facă față concurenței și forțelor pieței din cadrul Pieței Unite, dar și ca răspuns la noile sfidări care le determină globalizarea, noile tehnici și tehnologii și noile forme de organizare a producției și a muncii.

În acest sens, restructurarea economiei naționale se va realiza în condiții restrictive pentru ocuparea forței de muncă, dacă avem în vedere faptul că:

Dinamica investițiilor externe a fost, cel puțin până în 2000, *determinată de sistemul și volumul privatizărilor*. Factorii determinanți ai privatizării sunt mulți și contradictorii care țin atât de situația economică și politică internă, cât și de imaginea și gradul de atractivitate a economiei românești, inclusiv de conjunctura politică și militară a zonei din Balcani.

O accelerare a ritmului intrărilor de capital străin în România în 1997 și, mai ales, în 1998 este evidentă, dar din 1999 are loc un proces de încetinire. În orice caz, nu se confirmă ipoteza fugii de capital din România. Stocul de capital străin în România crește în fiecare an analizat, prin diverse forme și căi ale intrărilor de capital (construcții de la „firul ierbii”) privatizare, reinvestiții ale profitului și, în unele cazuri, achiziții și fuzionări. Totuși, acest volum este foarte modest atât în comparație cu potențialul României, cât și în comparație cu alte țări din zonă. Astfel, în Polonia stocul de capital străin este de peste 35 mild. USD, în Ungaria de circa 17,5 mild. USD, iar în Cehia de peste 15 mild. USD (Singapore 86 mild. USD, Malaysia 42 mild. USD, Coreea de Sud 26 mild. USD).

e) În ceea ce privește *structura pe ramuri a stocului de capital străin* în România până la 31 decembrie 1999 rezultă, după datele ONU – următoarea repartii: sector primar (agricultură) 3%, sector secundar 43,8% (26,4% în construcții de mașini), iar în sectorul terțiar (servicii) 53,1% (24% în comerț); datele sunt atât de grăitoare, încât nu mai necesită comentarii.

Investițiile externe de portofoliu

Dacă investițiile directe presupun că investitorul are drept de control și decizie asupra societății comerciale, investițiile de portofoliu fie prin dimensiune, fie prin forma în care se realizează nu conferă investitorului străin dreptul de control și decizie. Investițiile de portofoliu cunosc o importanță dezvoltare în țările și din țările unde există o piață financiară și de capital dezvoltată. Investițiile de portofoliu se realizează sub forma de împrumuturi prin *emisiuni de obligațiuni în străinătate* de către banca centrală, bănci comerciale, societăți comerciale sau diverse organe ale statului, cum sunt Ministerul Finanțelor, municipalități și consilii orașenești. De asemenea, investițiile de portofoliu iau forma de cumpărări de către agenții economici străini de acțiuni de pe piața internă de capital, respectiv, de la bursa de valori din România.

România este o țară în curs de dezvoltare, fără disponibilități de capital care ar putea realiza operațiuni active, adică efectuarea de investiții în străinătate. Însă țara noastră este beneficiară de investiții de portofoliu prin operațiuni pasive de capital, adică prin contractări de împrumuturi, emițând obligațiuni sau vânzând acțiuni. Investițiile de portofoliu – spre deosebire de investițiile directe cu un ciclu de viață mai scurt, astfel că intrările de capital (operațiuni de credit) sunt urmate de restituiri, rambursări sau răscumpărări de titluri, adică operațiuni de debit.

Înainte de anul 1990, România s-a afirmat sporadic pe piața internațională de capital privat. Astfel, 1979-1980 România a realizat două emisiuni de obligațiuni în 1979/1980 a câte 50 mil. USD fiecare, în Kuwait. În rest, în trecut, sursele financiare externe au fost atrase pe calea creditelor externe, dar și a investițiilor externe directe. Astfel, încă din 1972, România a creat societăți mixte de producție, fiind singura țară din Europa Centrală și de Est care a atras investiții externe de capital; într-adevăr capitalul străin într-o societate mixtă putea fi de maximum 45% din capitalul social al întreprinderii.

Cea mai importantă ieșire post-decembristă a României pe piața internațională privată de capital a avut loc în 1996-1997, când BNR a efectuat trei mari emisiuni de obligațiuni internaționale (în mai multe tranșe), prin intermediul a trei importante bănci de investiții internaționale: CS First Boston – Germania, Nomura Securititis – Japonia și Merrill Lynch – Anglia cu o valoare însumată de circa 2,5 mild. USD. În anul 2001, s-au emis euro-obligațiuni în valoare de circa 600 mil. euro. La acestea s-au mai adăugat și alte emisiuni de obligațiuni sau titluri de valoare, în sume mai mici, pe piața financiară internațională de mari societăți comerciale sau societăți naționale românești (Conel, Petrom, Romtelecom ș.a.) cu garanția statului. De remarcat că, în ultima parte a anilor 1990, în 2000 și în 2001, capitalul străin a început să cumpere acțiuni de la bursa de valori București, ceea ce este un început bun, în ciuda situației financiare internaționale care nu ne-a fost favorabilă (crizele financiare din Rusia, Asia de Sud-Est, Mexic și războiul din Iugoslavia).

Tabelul nr. 5

Investiții străine de portofoliu în România					
	1995	1996	1997	1998	1999
1. Intrări de capital	54	1222	1057	478	159
2. Restituiri de capital	0	0	168	349	888
3. Sold	54	1222	889	129	-729

Sursa: Publicații BNR

Practic, în 1999, au devenit scadente o serie de obligațiuni emise în 1996-1997, iar aceste restituiri au fost mai mari decât intrările din anul 1999, rezultând un sold deficitar de -729 mil. USD. Tot la investiții străine de portofoliu mai pot fi asimilate emisiunile de titlu (certificate de trezorerie și obligațiuni) ale Ministerului de Finanțe exprimate în valută și plasate rezidenților români (banca comercială, agenți economici și populația). Trebuie spus că rezidenții români aveau depozite în valută la băncile românești de circa 2,8 mild. USD în anul 2000, în care titlurile Ministerului de Finanțe sunt atractive atât ca dobândă, cât și ca termen de rambursare, în condițiile în care rata inflației la credite în lei este ridicată, iar cursul de schimb al leului este în depreciere.

Creșterea economică durabilă, o strategie pe termen lung

- infrastructura, ca una dintre „condițiile inițiale” în accelerarea creșterii economice, are o structură și o stare precară, modernizarea acesteia și aducerea rețelelor de transport și comunicații la nivelul standardelor europene necesitând investiții mari;
- în agricultură, fărămițarea suprafeței agricole, lipsa mecanizării și chimizării, alături de procesul de „suprapopulare” a acestei ramuri constituie frâne în calea sporirii performanțelor tehnice și economice.
- Concentrarea proprietății și sporirea gradului de mecanizare a agriculturii sunt factori care vor determina, în următorii ani, un proces de diminuare a necesarului de forță de muncă din acest sector de activitate;
- restructurarea și modernizarea industriei, procese necesare și de durată, vor menține această ramură, încă o îndelungată perioadă de timp, ca ramură de antrenare pentru întreaga economie națională. Procesele de restructurare internă și de specializare pe subramuri, activități și produse competitive, însoțite de o modernizare tehnică și tehnologică susținută, constituie premise importante pentru creșterea accelerată a productivității muncii în industrie, ceea ce va determina, în perspectivă reducerea, în continuare, a populației ocupate în această ramură de activitate;

Internetul a dat putere și libertate consumatorilor de servicii financiare de a-și lărgi opțiunile lor la nivel global. Așezarea geografică nu mai este așa importantă cum era odată. Restricțiile geografiei nu mai permit industriei de servicii financiare să atragă oamenii și să-i țină ostatici, gândindu-se între timp că acei clienți le sunt loiali.

Crearea unei prezențe pe Internet aduce valoare pentru serviciile financiare, dar aceasta cere mai mult decât posibilități tehnologice. Cum a fost în cazul migrării clienților de la ghișeele băncilor la automatele bancare, clienții începând să efectueze operațiile bancare mai mult online. Deja 62% dintre americani și 53% dintre canadieni folosesc Internetul, și un alt număr impresionant plănuiesc să-și efectueze operațiunile bancare online. În timp ce în mintea multor furnizori de servicii financiare aceasta creează viziunea unui serviciu cu costuri reduse și, implicit, a creșterii profiturilor, realitatea nu este tocmai bună.

În Statele Unite ale Americii, 76% dintre cei care investiau au declarat că au o instituție financiară principală, iar în Canada procentul a fost de 85%. Aceasta se transformă într-o imensă participare la afacere – americanii dau 80% din serviciile financiare către banca centrală sau către furnizorul de servicii financiare, în timp ce canadienii dau 85%. Aceasta indică fie un simț istoric al loialității, fie este un rezultat al inerției, fie că nu sunt capabili să găsească alternative atrăgătoare. Această situație se schimbă rapid în urma folosirii Internetului.

Instituțiile financiare și INTERNETUL

Asist.univ. Mihai GABRIEL

Dar de ce sunt consumatorii nord-americani așa de apropiați față de instituțiile financiare? Migrarea cu succes a consumatorilor spre Internet se află în transformarea relațiilor offline, în relații online. Aceasta cere o strategie clară pentru o înțelegere a naturii relației cu clienții și o apropiere față de arhitectura Web-ului. Absența loialității și atașamentului emoțional a băncii în mediul activ pune industria bancară în pericol de a deveni un bun de larg consum. Multe bănci tradiționale au transferat informațiile și serviciile pe care le oferă pe Website-urile lor. Ceea ce nu au reușit ei să transfere este loialitatea și atașamentul emoțional formulat de interacțiunea oamenilor, atunci când se întâlnesc față în față. Lipsa acestei interacțiuni fizice duce la absența loialității și a atașamentelor emoționale care amenință să transforme serviciile financiare în bunuri de larg consum.

Construirea și menținerea unei relații sănătoase cu clienții reprezintă punctul cheie al diferenței. Clar, transformând relațiile cu clienții, în relații online, cere mai mult decât să fii apt de a elabora un cod HTML. Strategia de bază online trebuie să reflecte angajamentul băncii pentru o relație veritabilă, nu tehnologică. Băncile trebuie, de asemenea, să-și dea seama că relațiile cu clienții ținute strict numai online nu sunt așa de puternice ca relațiile offline. Instituțiile financiare trebuie să-și construiască Website-urile împreună cu clienții, având în minte în special relația lor cu acești clienți și, de asemenea, să nu permită ca dezvoltarea site-ului să fie condusă de tehnologie. Instituțiile de servicii financiare trebuie să recunoască că majoritatea clienților caută atât funcționalul, cât și satisfacția emoțională. Cererile funcționale sunt ușor de atins, furnizând informațiile pe care clientul le caută și realizând un site ușor de folosit și de consultat. Nevoile emoționale sunt direct legate de percepția clienților asupra valorii pe care le-o acordă banca. De exemplu, Charles Schwab a realizat un lucru excelent, creând o prezență online care întrunește nu numai cerințele informaționale și tranzacționale ale consumatorilor, dar care, de asemenea, se adresează și nevoilor emoționale. Observând că majoritatea celor care accesau site-ul erau bărbați, acesta a introdus pe site și știri din sport, economie, politică, știri despre starea vremii, alături de descrierea serviciilor financiare oferite. Astfel s-a putut crea o legătură emoțională cu clienții, oferindu-le acestora orice informație.

- activitatea de construcții va fi marcată, la rândul său, de doi factori cu acțiune contradictorie. Pe de o parte, creșterea volumului de investiții în celelalte ramuri ale economiei va determina o sporire a necesarului de forță de muncă. Pe de altă parte, creșterea gradului de mecanizare a lucrătorilor de construcții va conduce la sporirea productivității muncii. Totuși, ținând seama de faptul că, preponderent, în construcții, activitatea este desfășurată de întreprinderi mici și mijlocii, productivitatea muncii va spori mai lent decât volumul lucrărilor de construcții, ceea ce va determina un spor al necesarului de forță de muncă;
- serviciile, inclusiv transporturile și comunicațiile, au avut o oarecare dezvoltare în ultimii ani, dacă avem în vedere că ponderea acestui sector în P.I.B. a sporit de la 26,5% în anul 1990 la 41,1% în anul 1997, iar ponderea în populația ocupată a sporit, în aceeași perioadă, de la 27,4% la 30,5%.

Dar, pe fondul reducerii generale a populației ocupate, se constată, în ultimii ani, o reducere, ca număr și a populației în servicii. Astfel, în ultimii șase ani (1992-1997), populația ocupată în servicii s-a redus cu un număr de 241 mii persoane. Cu toate acestea, serviciile rămân în perspectivă, sectorul – supapă al ocupării forței.

Aprecierea, cu un grad ridicat de probabilitate, a evoluției în perspectivă a activității serviciilor, în special pe grupe și activități distincte, este dificilă.

Totuși, în aprecierea cu privire la sporirea ocupării în acest sector pornim de la o serie de premise:

- acest sector este, în țara noastră, puțin dezvoltat, iar gradul de diversificare a diferitelor tipuri de servicii este redus;
- deși experiența internațională a relevat o anumită autonomizare a dezvoltării sectorului serviciilor față de creșterea economică, apreciem că, în cazul nostru, accelerarea ritmului de sporire a P.I.B. va avea un puternic efect de antrenare și va determina o amplificare a cererii de servicii;
- restructurarea agriculturii și a industriei, pe de o parte, și dezvoltarea infrastructurii, pe de altă parte, vor determina o sporire și o diversificare a serviciilor pentru întreprinderi, în special, servicii de înaltă calitate și tehnicitate.

Pe cale de consecință, va avea loc un proces de „terțizare” și a economiei românești, proces concordant cu cel care s-a impus în ultimile decenii pe plan mondial.

Tabelul 1

Structura populației ocupate pe sectoare de activitate în anul 1997 și la orizontul anului 2020				
	Populația ocupată			
	Număr (mii pers.)		Structură (%)	
	1997	2020	1997	2020
Total economie, din care:	9023	10469	100,0	100,0
– Agricultură și silvicultură	3384	1775-2145	37,5	17,0-20,5
– Industrie și construcții	2889	2447-2762	32,0	23,5-26,3
– Transporturi și comunicații	505	710-810	5,6	6,8-7,7
– Servicii	2245	6537-4752	24,9	54,9-46,7

Sursa: Anuarul Statistic al României, 1998, p. 116; Coordonate ale strategiei pieței muncii pe termen mediu și lung, (coordonator Dr. Ovidiu Ioan Naneș), I.N.C.S.M.P.S., iulie 1998, p. 42.

Televiziunea *România de Mâine*

Post propriu de televiziune național, universitar și cultural

Știri din țară și din întreaga lume pentru cele mai largi categorii de telespectatori

Programul Televiziunii *România de Mâine (tvRM)*

Luni 22 octombrie 2001	Marti 23 octombrie 2001	Miercuri 24 octombrie 2001
7:30 Știri 8:00 Revista presei 9:00 Dreptul muncii (1) 10:05 Asistența socială. Documentar 10:35 Drept roman (1) 11:40 Sistemul legislativ. Documentar 12:10 Drept penal - partea generală (1) 12:40 Lege și ordine. Documentar 13:10 Din folclorul românesc 13:35 Popas pe Valea Luncavățului (1) Documentar 14:05 Metode și tehnici de cercetare în sociologie (1) 14:35 Informatică pentru sociologie (1) 15:35 Protecția consumatorului. Documentar 16:00 Istoria economică a României (1) 16:30 Bazele contabilității (1) 17:05 Geografie mondială (1) 18:25 Secvențe universitare 18:30 Știri 19:00 Dialog juridic – consultații juridice cu prof.univ.dr. Corneliu Turianu 19:25 Notre Dame de Paris (1) 20:40 Bourgogne. Documentar 21:30 Videoclipuri muzicale. Florent Pagny 22:35 Ferestre spre Europa (3) 23:00 Știri 23:30 Program muzical nocturn	7:30 Știri 8:00 Revista presei 9:00 Economie politică (1) 9:40 Comerțul cu amănuntul. Documentar 10:05 Statistică economică (1) 10:30 Birotică (1) 11:00 Matematici pentru economiști (1) 11:30 Asigurările în economia de piață. Documentar 11:55 Bazele informaticii (1) 12:55 Din folclorul românesc 13:25 Popas pe Valea Luncavățului (2) Documentar 13:55 Cultură și civilizație hispanică (1) 14:20 Etnografie și folclor (1) 14:45 Limba franceză contemporană (1) 15:40 Istorie și civilizație engleză (1) 16:50 Conservarea patrimoniului. Documentar 17:20 Limba latină (1) 17:50 Limba română (1) 18:25 Secvențe studențești 18:30 Știri 19:00 Sănătate pentru toți 20:00 Vizită la Casa Albă. Documentar 20:30 Jazz la Cotton Club (1) 21:25 Sponsorizarea artelor. Documentar 21:55 Spectacol Notre Dame de Paris (2) 23:00 Știri 23:30 Program muzical nocturn	7:30 Știri 8:00 Revista presei 9:00 Psihologia educației (1) 9:50 Tineretul britanic. Documentar 10:15 Fundamentele psihologiei (1) 11:20 Femeia în societate. Documentar 11:45 Psihologie experimentală (1) 12:15 Informatică pentru sociologie (2) 13:15 Din folclorul românesc 13:40 Călător prin Țara Lăpușului. Documentar 13:55 Anatomie funcțională (1) 14:55 Rolul medicului veterinar în protecția sănătății consumatorului 16:05 Biochimia efortului (1) 16:45 Relații internaționale contemporane 17:55 Multiculturalism. Documentar 18:20 Secvențe universitare 18:30 Știri 19:00 Litera și spiritul legii – talk-show de prof.univ.dr. Corneliu Turianu 19:30 Cele mai frumoase grădini ale lumii. Documentar 20:20 Jazz la Cotton Club (2) 21:10 Viața planetei. Parcul Național 22:05 Videoclipuri muzicale 23:00 Știri 23:30 Program muzical nocturn

Vineri 26 octombrie 2001	Sâmbătă 27 octombrie 2001	Duminică 28 octombrie 2001
7:30 Știri 8:00 Revista presei 9:00 Economie politică (2) 9:40 Fișier economic. Întreprinderi mari sau mici ? 10:10 Istoria economică a României (1) 10:40 Statistică economică (3) 11:15 Cum să începem o afacere? Documentar 11:40 Geografie economică mondială (2) 12:10 Matematici pentru economiști (2) 12:40 Din folclorul românesc 13:10 Sub semnul crucii, călător în Țara Lăpușului 14:10 Limba română. Fonetică și ortografie 15:00 Sănătate pentru toți (r) 16:00 Limba franceză contemporană (2) 16:30 Cultură și civilizație hispanică (2) 17:05 Etnografie și folclor (2) 17:40 Limba latină (2) 18:15 Spiru Haret – ctitor de școală românească 18:20 Secvențe universitare 18:30 Știri 19:00 Lumea în clipa 2000 - talk-show de Marian Oprea 20:00 Muzică și dansuri irlandeze (2) 20:40 Arta fotografică (1) 21:10 Teatru laser 22:30 Un dar pentru noi înșine. Documentar 23:00 Știri 23:30 Program muzical nocturn	7:30 Știri 8:00 Revista presei 9:00 Psihologia educației (2) 9:55 Program educațional. Documentar 10:25 Fundamentele psihologiei (2) 11:10 Informatică pentru sociologie (2) 12:05 Metode și tehnici de cercetare în sociologie (2) 12:35 Cum să ne conducem regiunea ? Documentar 13:00 Melodii populare românești 13:30 Biserica din Brădești. Documentar 13:45 Horă la români 14:15 Istorie și civilizație franceză (1) 14:50 Plaiuri străbune 15:00 Litera și spiritul legii (r) 15:30 Drept diplomatic și consular (2) 16:00 Frumusețea profesiei de medic veterinar 17:20 Profesorii profesorilor noștri 18:15 Doar o zi. Reportaj turistic 18:25 Secvențe universitare 18:30 Știri 19:00 Muzică franceză OBISPO-LIVE 20:35 Jocuri de artificii 20:55 Videoclipuri muzicale 22:00 Eminescu și muzica 22:30 „Crossing point” – Jazz (1) 23:00 Știri 23:30 Program muzical nocturn	7:30 Știri 8:00 Viața planetei. Parcul național - Documentar 8:55 Reverie în Bucegi 9:05 Provence. Documentar 10:00 „Crossing point” – Jazz (2) 10:25 Cele mai frumoase grădini ale lumii. Documentar 11:15 Videoclipuri muzicale 12:00 Lumea în clipa 2000 (r) 13:05 Din folclorul românesc 13:30 Hora costumelor la Pietrari. Documentar 14:00 Interpreți de altădată: Ion Cristoreanu 14:20 Nuntă în Țara Lăpușului 14:50 Trinidad de Cuba 15:00 Lecția de sănătate (r) 15:30 Viața planetei. Marea - Documentar 16:25 Johnny Holliday în concert 17:25 James Whistler - grafică 17:45 Compania de dans „Rebecca Kelly” 18:15 Secvențe studențești 18:30 Știri 19:00 Tropicana – spectacol muzical 19:55 William Merritt - pictură 20:20 Main Street - Jazz 21:20 Cultura americană. Documentar 21:50 Muzică rap - Franța 23:00 Știri 23:30 Program muzical nocturn

„Prin noi, facultatea la tine acasă!”

ÎN SPRIJINUL PREGĂTIRII STUDENȚILOR DE LA UNIVERSITATEA SPIRU HARET

Postul de televiziune *România de Mâine (tvRM)* transmite, în direct și înregistrate, din amfiteatrele și laboratoarele universității, cursuri, sinteze, consultații, lucrări practice de laborator *pentru studenții de la toate formele de învățământ, cu precădere pentru cei ocupați în diverse activități*. De asemenea, programul postului cuprinde emisiuni cu caracter cultural, științific, informativ, educativ, sportiv, de divertisment.

Opinia națională
Telefoane: 410.39.11 și 410.39.13, interioare: 117, 122
Fax: 411.33.84

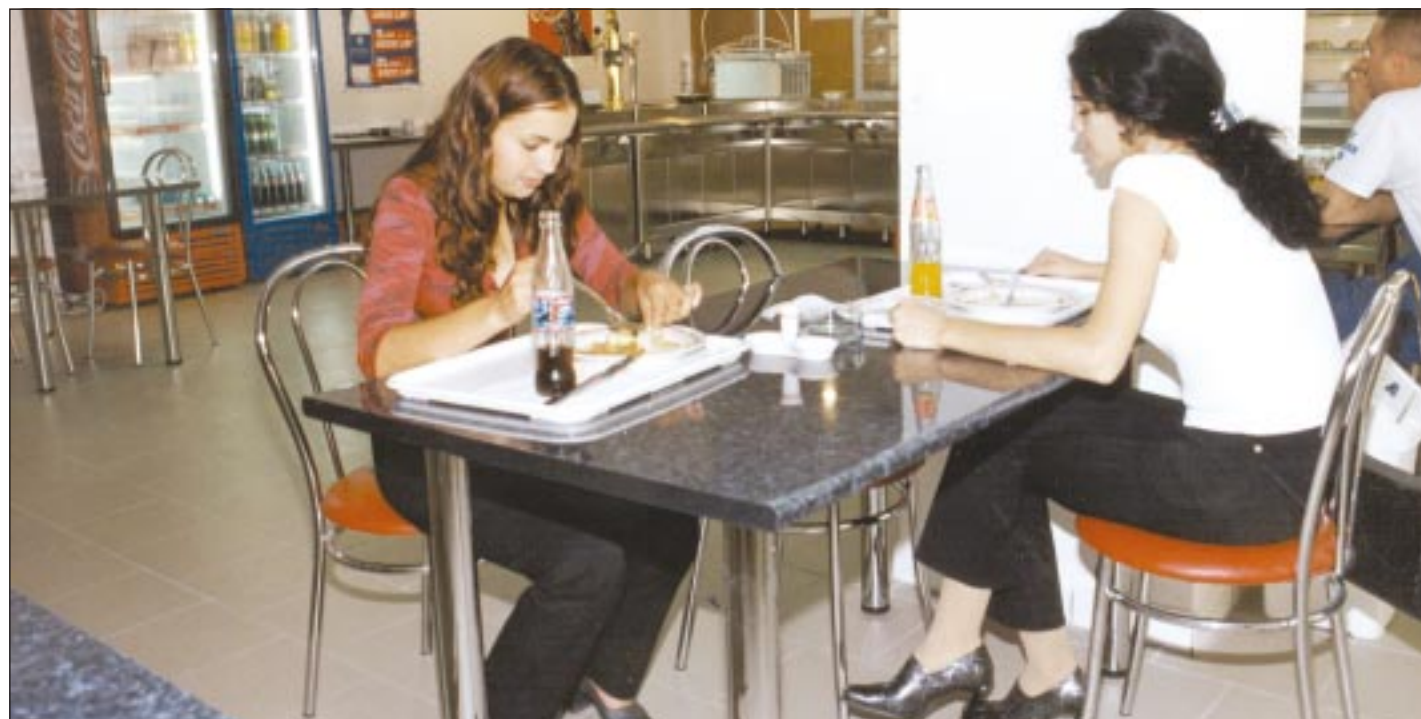
REVISTA *OPINIA NAȚIONALĂ* ESTE EDITATĂ DE FUNDATIA ROMÂNIA DE MÂINE.
Instituție social - umanistă de cultură, știință și învățământ
Revista se poate procura prin abonament de la toate oficiile poștale din țară. În Catalogul RODIPET, revista se regăsește la poziția 2.256.
Solicitări de abonamente se pot adresa redacției, cu plata prin mandat poștal sau dispoziție de plată pe adresa: *Opinia națională*, Splaiul Independenței nr. 313, Sectorul 6, București, Cont 2511.1-23.1/rol-B.C.R. – Sucursala Unirea.
ISSN 1221-4019
Machetarea computerizată și tiparul executate de LABORATORUL DE TEHNOREDACTARE ȘI TIPOGRAFIA FUNDATIEI ROMÂNIA DE MÂINE
Publicația *OPINIA NAȚIONALĂ* este înregistrată la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci la nr. 24.000/7.090.672 din 3 septembrie 1997.

DIN VIAȚA COTIDIANĂ A UNIVERSITĂȚII SPIRU HARET

De la începutul noului an de învățământ, studenții Universității *Spiru Haret* participă activ la cursuri și seminarii, lucrează în biblioteci și în laboratoare computerizate, sunt antrenați în activități de cercetare științifică, beneficiind pretutindeni de superioare condiții de pregătire profesională și de viață

Cursurile, seminariile, lucrările de laborator sunt astfel organizate și desfășurate încât să transforme pe fiecare student într-un subiect al activității universitare, coparticipant activ la propriul proces de pregătire profesională.

De la sala de curs la laborator și la cantină, aceeași ambianță de seriozitate și destindere.